

RAPORT O STANIE GMINY

za 2019 rok

GMINA SANOK
Przyjedź, zakochaj się, wróć!

SPIS TREŚCI:

Wstęp	4
I. Informacje ogólne	4
1. Ogólna charakterystyka gminy (w tym demografia)	4
II. Informacja o stanie mienia komunalnego	8
1. Gospodarka nieruchomościami	8
2. Numeracja porządkowa budynków	11
3. Postępowania administracyjne dotyczące podziałów i rozgraniczeń nieruchomości	12
4. Leśnictwo	12
4. Łowiectwo	13
5. Rolnictwo	13
III. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii	14
1. Strategia Rozwoju Gminy Sanok na lata 2016-2023	14
Ład przestrzenny	47
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	47
3. Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	48
Zasoby materialne gminy	49
4. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2017-2023	49
5. Program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy	51
6. Program opieki nad zabytkami Gminy Sanok na lata 2019-2022	52
Środowisko	53
7. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Sanok	53
8. Program Ochrony Środowiska dla gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022	54
Polityka społeczna	64
9. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sanok na lata 2019-2025	64
10. Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	75
11. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	77
12. Inne obowiązujące programy, strategie itp.	81
A. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok	81
B. Program usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Sanok	81
IV. Realizacja uchwał Rady Gminy	82
V. Współpraca z innymi społecznościami samorządowymi	89
1. Udział Gminy Sanok w porozumieniach międzygminnych (MOF), współpraca z gminami partnerskimi, stowarzyszeniach jednostek (Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza)	89
2. Udział Gminy Sanok w programach międzynarodowych (2019)	90

VI. Inne działania gminy Sanok.	91
1. Wsparcie zadań własnych gminy w swoich miejscowościach – fundusz sołecki.	91
2. Działania realizowane w obszarze kultury.	92
3. Działania realizowane w obszarze oświaty i edukacji.	93
VII. Zakończenie.	96
Spis tabel:	99
Spis wykresów:	100

WSTĘP.

W związku z wprowadzoną w 2018 r. nowelizacją ustawy o samorządzie gminnym, wójt co roku przedstawia Radzie Gminy raport o stanie gminy. Zgodnie z zapisem ustawowym raport obejmuje w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał organu stanowiącego i budżetu obywatelskiego za rok 2019.

Prezentowany Raport o stanie gminy Sanok za rok 2019 uwzględnia najważniejsze zadania własne gminy, tj. inwestycje, infrastrukturę drogową, utrzymanie czystości i porządku w gminie, ochronę przyrody, rolnictwo, kulturę, współpracę z organizacjami pozarządowymi, oświatę, pomoc społeczną oraz uchwały podjęte przez organ stanowiący jednostki w 2019 r.

I. INFORMACJE OGÓLNE.

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY (W TYM DEMOGRAFIA).

Gmina Sanok jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa podkarpackiego, na południe od stolicy województwa – Miasta Rzeszów. Jest jedną z 8 gmin należących do powiatu sanockiego oraz częścią aglomeracji Sanok¹ - leży w bezpośredniej strefie oddziaływania społeczno-gospodarczego stolicy powiatu.

Gmina od swojej południowej strony otacza miasto Sanok oraz graniczy z gminami Bukowsko oraz Zagórz (powiat sanocki), a także Lesko (powiat leski), od strony wschodniej sąsiaduje z gminami Tyrawa Wołoska (powiat sanocki) oraz Bircza (powiat przemyski). Od strony północnej graniczy z gminami Brzozów oraz Dydnia (powiat brzozowski), natomiast od zachodu sąsiaduje z gminą Zarszyn (powiat sanocki).

Obszar gminy podzielony jest na 32 miejscowości: Bykowce, Czerzeż, Dębna, Dobra, Falejówka, Hłomcza, Jędruszkowce, Jurowce, Kostarowce, Lalin, Liszna, Łodzina, Markowce, Międzybrodzie, Mrzygłód, Niebieszczany, Pakoszkówka, Pisarowce, Płowce, Prusiek, Raczkowa, Sanoczek, Srogów Dolny, Srogów Górny, Strachocina, Stróże Małe, Stróże Wielkie, Trepcza, Tyrawa Solna, Wujskie, Zabłotce, Załuż, które tworzą 31 sołectw.

¹ Uchwała nr XLVIII/1007/14 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 23 czerwca 2014 r.

Sytuacja demograficzna określa kluczowy zasób lokalnej społeczności - czynnik ludzki. Liczba mieszkańców i zmiany w tym zakresie umożliwiają szacowanie potencjalnych, przyszłych potrzeb, m.in. na usługi, infrastrukturę techniczną, nieruchomości mieszkaniowe i komercyjne oraz pośrednio zdolność do generowania podatków. Na koniec 2019 roku gminę Sanok zamieszkiwało **18 270** osób. Największymi skupiskami ludności są Niebieszczań liczące 2215 mieszkańców, Trepcza z liczbą mieszkańców 1123 oraz Strachocina o łącznej liczbie mieszkańców 1117. Najmniej osób zamieszkuje Stroże Wielkie - 73 osoby. Dane demograficzne dotyczące liczby ludności zamieszkującej na przestrzeni ostatnich 6 lat zostały przedstawione w postaci zestawienia tabelarycznego.

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na sołectwa w latach 2014-2019.

Miejscowość	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019/2014
Bykowce	843	854	858	877	886	914	↑ 108,42%
Czerteż	654	642	643	656	661	667	↑ 101,99%
Dębna	259	264	263	271	272	273	↑ 105,41%
Dobra	310	310	309	308	305	316	↑ 101,94%
Falejówka	639	642	637	633	622	620	↓ 97,03%
Hłomcza	357	361	362	372	370	379	↑ 106,16%
Jędruszkowce	233	236	236	230	241	235	↑ 100,86%
Jurowce	422	419	415	410	416	419	↓ 99,29%
Kostarowce	798	791	800	811	799	807	↑ 101,13%

Lalin	354	359	361	367	370	372	↑ 105,08%
Liszna	368	368	370	364	370	380	↑ 103,26%
Łodzina	278	275	274	267	267	263	↓ 94,60%
Markowce	369	375	376	370	365	369	↑ 100,00%
Międzybrodzie	151	150	150	151	160	168	↑ 111,26%
Mrzygłód	408	423	423	419	410	412	↑ 100,98%
Niebieszczy	2196	2211	2220	2211	2213	2215	↑ 100,87%
Pakoszwka	962	951	951	950	954	961	↓ 99,90%
Pisarowce	829	829	829	832	827	821	↓ 99,03%
Płowce	294	306	307	326	322	344	↑ 117,01%
Prusiek	844	849	846	847	855	842	↓ 99,76%
Raczkowa	341	346	347	339	334	332	↓ 97,36%
Sanoczek	811	829	829	834	850	875	↑ 107,89%
Srogow Dolny	344	338	338	341	351	349	↑ 101,45%
Srogów Górny	558	572	575	578	578	569	↑ 101,97%
Strachocina	1163	1149	1145	1124	1125	1117	↓ 96,04%
Stróże Małe	335	342	338	347	350	363	↑ 108,36%
Stróże Wielkie	73	74	76	78	74	73	↑ 100,00%
Trepcza	1109	1113	1119	1121	1134	1123	↑ 101,26%
Tyrawa Solna	392	399	398	388	383	394	↑ 100,51%
Wujskie	402	407	408	417	412	421	↑ 104,73%
Zabłotce	471	476	480	491	504	537	↑ 114,01%
Załuż	354	342	340	334	326	340	↓ 96,05%
RAZEM	17921	18002	18023	18064	18106	18270	↑ 101,95%

Jak wskazują pozyskane dane 0,76 % mieszkańców gminy Sanok posiada meldunek na pobyt tymczasowy.

Tabela 2. Liczba mieszkańców z podziałem na poszczególne miejscowości Gminy Sanok

– stan na dzień 31.12.2019 r.

Miejscowość	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt czasowy
Bykowce	899	15
Czerzeż	650	17
Dębna	269	4
Dobra	312	4
Falejówka	620	0
Hłomcza	375	4
Jędruszkowce	235	0
Jurowce	417	2
Kostarowce	805	2
Lalin	372	0
Liszna	376	4
Łodzina	262	1
Markowce	367	2
Międzybrodzie	163	5
Mrzygłód	407	5
Niebieszczy	2212	3
Pakoszwka	944	17

Pisarowce	817	4
Płowce	338	6
Prusiek	840	2
Raczkowa	331	1
Sanoczek	873	2
Srogów Dolny	349	0
Srogów Górny	569	0
Strachocina	1107	10
Stróże Małe	360	3
Stróże Wielkie	72	1
Trepcza	1118	5
Tyrawa Solna	388	6
Wujskie	420	1
Zabłotce	532	5
Załuż	335	5
Razem	18 134	138

Analiza struktury płci wskazuje na dość proporcjonalny rozkład liczbowy w powyższym zakresie. W ogólnej liczbie mieszkańców gminy Sanok w 2019 r. 49,95% stanowią mężczyźni.

Tabela 3. Rozkład liczby mieszkańców gminy Sanok wg płci za 2019 r.

Wiek	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
0-2	266	263	529
3	121	80	201
4-5	199	172	371
6	98	116	214
7	94	92	186
8-12	565	557	1122
13-50	345	278	623
16-17	195	213	408
18	117	111	228
19-65	5996	0	5996
19-60	0	5178	5178
>65	1090	0	1090
>60	0	2043	2043
Ogółem	9086	9103	18189

II. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO.

1. GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI.

Do gminnego zasobu nieruchomości należą nieruchomości, które stanowią przedmiot własności gminy i nie zostały oddane w użytkowanie wieczyste oraz nieruchomości będące przedmiotem użytkowania wieczystego gminy.

Własność – stan na 31.12.2019.

Grunty stanowiące własność Gminy Sanok

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty stanowiące własność Gminy Sanok	3 047,8040	23 544 249,43

Grunty stanowiące własność Gminy Sanok oddane w użytkowanie wieczyste

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty stanowiące własność gminy Sanok oddane w użytkowanie wieczyste	27,6190	1 742 702,00

Inne niż własność prawa majątkowe – stan na 31.12.2019.

Lp	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1	Użyczenie	0,6183	115 000,00

Lp	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
2	Użytkowanie wieczyste	0,2003	20 000,00

Lp	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1	Własnościowe spółdzielcze prawa do lokali	1 315,10	1 034 058,75

Posiadanie – stan na 31.12.2019.

Lp.	Opis	Powierzchnia (ha)	Wartość (zł)
1.	Grunty w posiadaniu gminy Sanok	129,3549	1 293 549,00

Stan ewidencji nieruchomości.

Ewidencjonowanie nieruchomości gruntowych stanowiących zasób gminy Sanok prowadzone jest w powiązaniu z aktualizowaną na bieżąco bazą danych w ewidencji gruntów i budynków Starostwa Powiatowego w Sanoku, przy użyciu programu „EMK Ewidencja Mienia Komunalnego” oraz baz danych prowadzonych w programach Word i Exel.

Sposób zarządzania nieruchomościami gminnymi, w tym zasobem.

Gospodarowanie zasobem nieruchomości gminy Sanok odbywa się zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, o której mowa w art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Obrót nieruchomościami gminnymi regulują przepisy zawarte w ustawie o gospodarce nieruchomościami, Kodeksie Cywilnym. Obrót nieruchomościami gminy Sanok reguluje ponadto plan wykorzystania zasobu nieruchomości na lata 2019 -2021 oraz Uchwała Rady Gminy Sanok Nr XVIII/118/2008 z dnia 7 lutego 2008r. w sprawie określenia zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony.

Gospodarowanie nieruchomościami, stanowiącymi własność gminy, w tym nabywanie nieruchomości należy do wójta. Wójt w sprawach gospodarowania nieruchomościami wydaje zarządzenia. Wydanie zarządzenia może nastąpić na wniosek złożony przez osobę zainteresowaną lub z inicjatywy wójta.

Z zakresu spraw związanych z gospodarką nieruchomościami w roku 2019 Wójt Gminy Sanok podjął 102 zarządzenia.

Zarządzenia dotyczyły:

- przeznaczenia nieruchomości stanowiących własność Gminy Sanok do ich sprzedaży, zamiany, wydzierżawienia, najmu, użyczenia, obciążenia,
- nabycia w trybie zakupu i darowizn nieruchomości stanowiących własność osób fizycznych i prawnych,
- spraw organizacyjnych dotyczących gospodarki nieruchomościami.

Główne kierunki gospodarowania nieruchomościami

1. Sprzedaż nieruchomości.

W roku 2019 przeprowadzano 20 przetargów na sprzedaż nieruchomości.

W formie przetargów ustnych nieograniczonych sprzedano ogółem 7 nieruchomości stanowiących własność gminy Sanok o łącznej powierzchni 0,5590 ha.

W formie bezprzetargowej sprzedano ogółem 3 nieruchomości stanowiących własność gminy Sanok o łącznej powierzchni 0,0324 ha.

W formie zamiany nieruchomości zbyto ogółem 4 nieruchomości stanowiące własność Gminy Sanok o łącznej powierzchni 0,5224 ha.

Dochód ze sprzedaży nieruchomości gminnych w roku 2019 wyniósł 49 795,00 zł.

2. Dzierżawa, najem i użyczenie nieruchomości.

W roku 2019 zawarto ogółem 47 umów dzierżaw, najmów i użyczeń gruntów gminnych o łącznej powierzchni 114,4064 w tym:

- 3 umów najmu gruntów o łącznej powierzchni 0,0247 ha,
- 2 umowy użyczenia gruntów o łącznej powierzchni 0,8438 ha,
- 42 umów dzierżawy gruntów o łącznej powierzchni 113,5379 ha.

Z tytułu dzierżaw i najmu gruntów stanowiących własność gminy Sanok do budżetu gminy wpłynęła kwota w wysokości 156 199,02 zł.

3. Użytkowanie wieczyste.

Z tytułu opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność gminy Sanok do budżetu gminy wpłynęła kwota w wysokości 39 693,44 zł.

W drodze bezprzetargowej przekształcono w prawo własności prawo użytkowania wieczystego 1 nieruchomości (zabudowanej na cele mieszkaniowe) stanowiącej własność Gminy Sanok.

4. Wykupy nieruchomości

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym w roku 2019 wykupił na rzecz gminy Sanok następujące nieruchomości:

- grunty o łącznej powierzchni 0,6953 ha za kwotę 92 850,00,
- lokal własnościowy o pow. 198,90 m² za kwotę 543 000,00 zł.

Przedmiotowe nieruchomości zostały wykupione od osób fizycznych i prawnych na zadania własne gminy.

5. Darowizny nieruchomości

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym w roku 2019 przyjął w formie darowizny na rzecz gminy Sanok 6 nieruchomości o łącznej powierzchni 0,1555 ha o szacunkowej wartości 25 105,00 zł, od osób fizycznych na zadania własne gminy.

6. Służebności gruntowe

Wójt gminy Sanok zgodnie z art. 18 ust 2 pkt 9 lit a ustawy o samorządzie gminnym, art. 285 kodeksu cywilnego oraz art. 13 ust 1 ustawy o gospodarce nieruchomościami ustanowił 5 służebności gruntowych polegających na prawie przejazdu i przechodu przez działki gminy Sanok. Z tego tytułu uzyskano dochód w wysokości 5 817,90 zł.

7. Komunalizacja nieruchomości

W wyniku działań gminy Sanok w roku 2019 na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 maja 1990 roku Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych, nabyto na własność nieruchomości o łącznej powierzchni 14,7029 ha. Do wszystkich przejętych przez gminę Sanok nieruchomości zostały przygotowane wnioski do Sądu Rejonowego w Sanoku o wpis prawa własności nieruchomości w księgach wieczystych.

2. NUMERACJA PORZĄDKOWA BUDYNKÓW.

Realizując przepisy z zakresu numeracji porządkowej budynków w roku 2019 na wniosek inwestorów nadano na terenie gminy Sanok 81 nowych numerów. O nadaniu nowych numerów zostały powiadomione odpowiednie służby: policja, Urząd Statystyczny, powiatowy Inspektor nadzoru

budowlanego, powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej. W gminie Sanok ewidencja miejscowości, ulic i adresów jest prowadzona przy pomocy platformy EMUiA.

3. POSTĘPOWANIA ADMINISTRACYJNE DOTYCZĄCE PODZIAŁÓW I ROZGRANICZEŃ NIERUCHOMOŚCI

Zasady podziału nieruchomości reguluje Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami oraz Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 2004 r. w sprawie podziału i trybu dokonywania podziałów nieruchomości.

Rozgraniczenie nieruchomości polega na urzędowym ustaleniu przebiegu granicy między sąsiadującymi nieruchomościami. Dokonują tego wójtowie na podstawie Kodeksu cywilnego oraz Prawa geodezyjnego i kartograficznego.

Tabela 4. Ilość spraw dotyczących podziałów i rozgraniczeń w roku 2019.

Ilość spraw dotyczących podziałów i rozgraniczeń w roku 2019			
Rozgraniczenia nieruchomości		Podziały nieruchomości	
Postanowienia	Decyzje	Postanowienia	Decyzje
14	9	71	101

4. LEŚNICTWO.

Lasy na terenie gminy Sanok zajmują powierzchnię 1632 ha. Podstawą prowadzenia gospodarki leśnej jest ustawa z dnia 28 września 1991 roku o lasach. Pozyskanie drewna w poszczególnych kompleksach lasów komunalnych realizowane jest zgodnie z obowiązującym uproszczonym planem urządzenia lasu gminy Sanok. Lasami stanowiącymi własność gminy Sanok zarządza wójt gminy Sanok przy pomocy pracowników zatrudnionych w Urzędzie Gminy Sanok, nadzorców nad lasami gminnymi oraz gajowych lasów mienia gminy Sanok.

W roku 2019 gmina Sanok przeprowadziła 36 postępowań przetargowe związane z gospodarką leśną. W wyniku tych działań pozyskano i sprzedano 4 549 mp drewna opałowego oraz 1 770 m³ drewna tartacznego.

Dochody ze sprzedaży drewna z lasów gminnych wyniosły 889 649 zł.

Jednym z ważnych zadań realizowanych przez samorząd jest ochrona lasów. W tym celu kontynuowane są działania, które zapewniają prawidłowe gospodarowanie zasobami leśnymi gminy, w tym: powiększanie (poprzez zalesianie nowych terenów i dolesianie istniejących drzewostanów), prowadzenie prac pielęgnacyjnych i porządkowych na terenach leśnych oraz zabezpieczanie upraw przed

zwierzyną leśną, prace pielęgnacyjno-porządkowe w lasach gminnych (melioracje agrotechniczne gruntów, trzebieże oraz wycinka drzew chorych i obumarłych, przygotowanie terenów pod nowe nasadzenia). W roku 2019 na utrzymanie lasów gminnych wydano 14 429 zł.

4. ŁOWIECTWO

Na terenie gminy Sanok znajduje się siedem obwodów łowieckich: Koło Łowieckie „Sęp” w Sanoku, Koło Łowieckie „Towarzystwo Łowieckie Bieszczady”, Koło Łowieckie „Żubr” w Sanoku, Koło Łowieckie „Darz Bór” w Sanoku, Koło Łowieckie „Jarząbek” w Sanoku, Koło Łowieckie „Bazant” w Brzozowie, Koło Łowieckie „Ryś” w Lesku.

W roku 2019 samorząd prowadził szeroko rozumianą współpracę z działającymi tu kołami łowieckimi tj.

- opiniował roczne plany łowieckie ,
- podawał do publicznej wiadomości plany polowań zbiorowych na terenie gminy Sanok
- podawał do publicznej wiadomości informacje o miejscu przechowywania książki ewidencji pobytu myśliwych na polowaniu indywidualnym, przesłane przez poszczególne Koła Łowieckie.

5. ROLNICTWO

Gmina Sanok w roku 2019 wydała rolnikom oraz instytucjom następujące zaświadczenia, dokumenty, decyzje:

- na podstawie ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej, wójt gminy Sanok wydał 808 decyzji o zwrocie podatku dla rolników z terenu gminy.
- Wydano 20 poświadczeń oświadczeń o osobistym prowadzeniu gospodarstwa rolnego,
- na podstawie ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych wydawano postanowienia opiniujące nałożenie obowiązku zdjęcia próchnicznej warstwy gleby oraz wykorzystania jej na cele poprawy wartości użytkowej gruntów.
- na podstawie ustawy z 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych wydawano postanowienia opiniujące rekultywację gruntów rolnych.

III. INFORMACJA O REALIZACJI POLITYK, PROGRAMÓW I STRATEGII.

1. STRATEGIA ROZWOJU GMINY SANOK NA LATA 2016-2023.

Strategia Rozwoju Gminy Sanok na lata 2016 -2023 została przyjęta przez Radę Gminy 29 września 2016 roku, uchwałą Nr XXIII/181/2016. Jest to podstawowy instrument długofalowego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego, określający wizję i strategiczne kierunki rozwoju gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Sanok jest dokumentem, który ma za zadanie minimalizowanie niepewności w funkcjonowaniu oraz zapewnienie, obok realizacji celów doraźnych, długofalowego rozwoju gminy. Jest zarazem podstawą do :

- wyznaczania perspektywicznych kierunków rozwoju gminy,
- sprawnego dopasowywania się gminy do zmieniających się warunków otoczenia,
- skutecznego i efektywnego zarządzania gminą przez jej władze,
- optymalnego wykorzystania własnych środków finansowych,
- pozyskiwania środków finansowych na funkcjonowanie i rozwój gminy ze źródeł zewnętrznych.

Trzy priorytety rozwojowe (kapitał ludzki i spójność społeczna, rozwój gospodarczy, atrakcyjność mieszkaniowa i turystyczna), wynikające z kluczowych problemów i głównych mocnych stron – są wyrazem ambicji władz i społeczności gminy Sanok. Skupiają się na chęci rozwiązania najbardziej palących problemów i potrzeb rozwojowych, a także wykorzystaniu posiadanych atutów.

Ważnym elementem Strategii są zidentyfikowane na bazie potrzeb i planowane do realizacji w określonym horyzoncie czasowym działania. W ramach otwartych społecznych konsultacji na etapie opracowywania dokumentu oraz zgodnie z przyjętą metodologią prac, mieszkańcy gminy mieli możliwość wyrazić subiektywne stanowisko na temat działań strategicznych. Strategia zawiera listę strategicznych inwestycji dla gminy Sanok obejmuje 29 działań.

Opinia mieszkańców umożliwiła określenie poziomu społecznej akceptacji oraz wagę i znaczenie dla lokalnych społeczności planowych przedsięwzięć. Efektem tego procesu było wyselekcjonowanie siedmiu priorytetowych strategicznych działań inwestycyjnych. Lista działań priorytetowych stanowi wyraz ambicji lokalnej społeczności gminy Sanok w zakresie najważniejszych dla rozwoju gminy działań inwestycyjnych. Wspomniane działania w postaci tabelarycznej przedstawiono poniżej. Zestawienie dodatkowo zawiera informację na temat stopnia ich realizacji (stan na 31.12.2019r.).

Tabela 5. Podział priorytetowych, strategicznych działań inwestycyjnych ze względu na stopień realizacji.

Lp.	Działania inwestycyjne	Rok realizacji			
		2016	2017	2018	2019
1.	Budowa kanalizacji w miejscowości Załuż i Wujskie oraz dla części miejscowości Bykowce oraz budowa kanalizacji dla miejscowości Niebieszczy	Załuż, Bykowce Podpisanie umowy	Wujskie- Podpisanie umowy na realizację	Zakończenie realizacji/ Rozliczenie	-
		-	Niebieszczy- Dokumentacja w trakcie opracowywania	Niebieszczy- Dokumentacja w trakcie opracowywania	Zakończenie realizacji/ Rozliczenie
2.	Poprawa czystości wody w rzece San oraz poprawa jakości życia mieszkańców gminy Sanok poprzez budowę oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej w Aglomeracja Mrzygód	Podpisanie umowy na realizację I etapu/ Zakończenie prac w ramach I etapu	-	Podpisanie umowy na budowę oczyszczalni w Tyrawie Solnej oraz budowę kanalizacji sanitarnej w Tyrawie Solnej i Mrzygódzie	Zakończenie realizacji/ Rozliczenie
3.	Budowa infrastruktury drogowej i około drogowej w gminie Sanok	Opracowanie dokumentacji/Realizacja	Opracowanie dokumentacji/ Realizacja	Opracowanie dokumentacji/Realizacja	Opracowanie dokumentacji/Realizacja
4.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowości Stróże Małe, Płowce, Jurowce	-	<u>Płowce</u> Podpisanie umowy na realizację	Zakończenie realizacji / Rozliczenie inwestycji	-
		-	<u>Stróże Małe, Jurowce</u> Podpisanie umowy na realizację / Zakończenie realizacji / Rozliczenie inwestycji	-	-
5.	Budowa sieci wodociągowej w miejscowościach Pakoszówka, Strachocina oraz Sanoczek z częścią miejscowości Prusiek i Zabłotce	Dokumentacja w trakcie opracowania	Dokumentacja w trakcie opracowania	Dokumentacja w trakcie opracowania	Pakoszówka, Sanoczek z częścią miejscowości Prusiek i Zabłotce - dokumentacja w trakcie opracowania
					Strachocina – opracowanie dokumentacji, złożenie wniosku do NFOŚ
6.	Dom Pomocy Społecznej w Raczkowej (MOF)	Podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji	Opracowanie dokumentacji i uzyskanie pozwolenia	Złożenie wniosku o dofinansowanie inwestycji w ramach MOF	W trakcie realizacji
7.	Wykonanie remontu zespołu dworsko-parkowego w miejscowości Falejówka wraz z jego bezpośrednim otoczeniem	-	-	Dokumentacja w trakcie opracowywania	Dokumentacja w trakcie opracowywania

Wykaz ważniejszych inwestycji realizowanych w roku 2019 - szczegółowy opis.

Odcinki oświetlenia w placów i dróg miejscowościach:

1. Za kwotę ponad 93 tys. zł (93 463 gr. 67) opracowano dokumentację projektową i wybudowano oświetlenie uliczne na działkach nr ew. 498/3, 498/2, 512 przy drodze gminnej w miejscowości Dobra.

2. **Za kwotę ponad 62 tys. zł (62 175 gr. 83) wybudowano oświetlenie uliczne na działkach 989, 1004, 1274, 1273, 974, 1007, 976, 733/2, 971, 1003, 1308, 1306/2, 1270, 958, 1013, 747, 1009, 1011, 963, 1269, 1015, 751, 950, 435, 1037, 1068, 1070, 1071, 1072, 1078, 1079, 1080, 1082, 1083, 1231, 1229, 1227 w zakresie od słupa o Nr 151/27/WO do Nr 178/27/WO wzdłuż dróg gminnych w miejscowości Strachocina.**
3. **Za kwotę ponad 72 tys. zł (72 473 gr. 42) wybudowano oświetlenie uliczne wzdłuż drogi powiatowej Sanok-Dobra w miejscowości Międzybrodzie,**
4. **Za kwotę ponad 71 tys. zł (71 365 gr. 49) wybudowano oświetlenie uliczne na działkach 2205/12, 2205/13, 298/5, 2205/2, 2205/27, 2205/26, 2205/25, 2205/24, 2205/23, 2095/1(Sanok obręb Dąbrówka) 298/3, 298/4, 298/5, 298/7 (Płowce) w zakresie od słupa nr 6/33/WO do słupa nr 9/33/WO oraz od słupa nr 17/33/WO do słupa nr 20/33/WO . Oświetlenie przy drodze powiatowej w okolicach stadionu oraz oświetlenie stadionu.**
5. **Za kwotę prawie 35 tys. zł. (34 538 gr. 70) wybudowano oświetlenie uliczne na dz. o nr ewid. 256, 257 przy drodze gminnej w m. Tyrawa Solna.**
6. **Za kwotę ponad 78 tys. zł (78 166 gr. 50) wybudowano oświetlenie uliczne w miejscowości Sanoczek (osiedle za torami od Sanoka w kierunku Pisarowiec)**
7. **Za kwotę ponad 62 tys. zł (62 175 gr. 83) wybudowano oświetlenie uliczne na dz. o nr. 125/17, 125/36, 258/28, 125/41, 258/26, 125/43, 119/6, 119/5, 118/3, 301 wzdłuż drogi powiatowej 2213R Pisarowce- Markowce w miejscowości Markowce.**
8. **Za kwotę prawie 120 tys. zł (118 891 gr. 80) wybudowano 3 odcinki oświetlenia ulicznego przy drogach gminnych w miejscowości Niebieszczy.**
9. **Za kwotę prawie 37 tys. zł (36 808 gr. 35) zaprojektowano 2 odcinki oświetlenia oraz wybudowano 1 z nich przy drodze gminnej do cmentarza w miejscowości Prusiek.**
10. **Za kwotę prawie 40 000 tys. (39 907,47 zł) wybudowano oświetlenie uliczne od słupa nr 10/24/WO do Nr 18/24/WO wzdłuż drogi powiatowej nr2207R Pisarowce- Nowotaniec w miejscowości Jędruszkowce.**
11. **Za kwotę 15480,00 zł opracowano dokumentację 3 odcinków budowy oświetlenia dróg gminnych w miejscowości Wujskie.(Wujskie1, Wujskie 2, Wujskie 3).**

Inwestycje z zakresu gospodarki wodno-ściekowej.

1. Budowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Tyrawa Solna.

Zgodnie z założeniami w roku 2019 została oddana do użytku oczyszczalnia ścieków w miejscowości Tyrawa Solna. Oczyszczalnia o wydajności 150 m³ została zaprojektowana z myślą podłączania budynków

w 5 miejscowościach zlokalizowanych w dolinie Sanu. Na chwilę obecną z usług oczyszczalni korzysta zdecydowana większość podłączanych budynków z miejscowości Mrzygłód oraz Tyrawa Solna. W następnych latach planowane jest podłączenie do oczyszczalni jeszcze 3 miejscowości: Hłomcza, Dobra i Łodzina. Oczyszczalnia będzie obsługiwać przyszłościowo ok. 1500 osób.

Na realizację inwestycji Gmina Sanok otrzymała dofinansowanie z programu: „Gospodarka wodno-ściekowa” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii” objętego z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020. Ostatecznie wartość inwestycji objęta dofinansowaniem zamknęła się kwotą 7 498 078,85 zł a planowana kwota dofinansowania ze środków zewnętrznych objęta wnioskami o płatność to 1 994 902 zł.

2. Budowa kanalizacji sanitarnej w Mrzygłodzi

Zakończono budowę kanalizacji w m. Mrzygłód. Do wykonania w następnych latach pozostało wykonanie fragmentu sieci i podłączenie budynków na osiedlu „Podlas” Wartość inwestycji zgodnie z protokołem odbioru końcowego wyniosła **2.770.183,59 zł** brutto Zadanie realizowane było w ramach własnych środków budżetowych. W ramach zadania wykonano kanalizację sanitarną grawitacyjno-tłoczną o długości ponad 9,934 km dzięki czemu podłączono ok. 120 budynków.

3. Budowa kanalizacji sanitarnej w Tyrawie Solnej.

Zakończono budowę kanalizacji w m. Tyrawa Solna. Wartość inwestycji zgodnie z protokołem odbioru końcowego wyniosła **2.611.025,93 zł** brutto. **Na realizację zadania udało się pozyskać kwotę 250 tys. zł z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony środowiska i Gospodarki Wodnej.**

W ramach zadania wykonano kanalizację sanitarną grawitacyjno-tłoczną o długości ponad 10,2895 km dzięki czemu podłączono ok. 101 budynków.

4. Opracowanie projektu kanalizacji sanitarnej w Niebieszczanach.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2015. Wartość umowna zadania to kwota 299 200,00 zł brutto. Projektant zakończył prace projektowe. Uzyskano skuteczne zgłoszenie wykonania robót w Starostwie Powiatowym. W roku 2020 przewidziano rozpoczęcie realizacji zadania. Ze względu na zakres i wartość zadania zadanie najprawdopodobniej będzie realizowane w kilku etapach.

5. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Strachocina.

Zakończono prace projektowe i uzyskano skuteczne zgłoszenie na budowę sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Strachocina. Wartość prac projektowych na podstawie umowy wynosiła 136

530,00 zł brutto. Zadanie planowane jest do realizacji w roku 2020 w ramach pożyczki z Narodowego Funduszy Ochrony Środowiska. Wartość zadania szacowana jest na kwotę ok. 4 mln zł brutto. W ramach zadania planowane jest wykonanie sieci i przyłączy wodociągowych o długości 19,8 km dzięki czemu ok. 650 osób zostanie podłączonych do sieci wodociągowej. Przewidywany termin zakończenia zadania to IV kwartał 2021r.

6. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Sanoczek. (wraz z częścią miejscowości Prusiek, Zabłotce i Czerteż).

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2016. Wartość umowna zadania wynosi 129 500,00 zł brutto. Wydano decyzję o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego. Projektant przygotowuje dokumentację do uzgodnień. Przewidywany termin zakończenia prac projektowych to III kwartał roku 2020.

7. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej wraz z przyłączami w miejscowości Pakoszkówka.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2016. Wartość umowna zadania wynosi 104 500,00 zł brutto. Ze względu na nie unormowane stany prawne, brak możliwości dotarcia spadkobierców oraz brak zgód właścicieli nieruchomości na wejście w teren w celu budowy sieci wodociągowej występuje problem z ustaleniem ostatecznej trasy sieci wodociągowej. Przewidywany termin złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustalenie lokalizacji celu publicznego to III kwartał 2020r.

8. Opracowanie dokumentacji sieci wodociągowej w Wujskim.

Zadanie przechodzące, które realizowane jest od roku 2017. Wartość umowna zadania wynosi 78 720,00 zł brutto. Projektant ustalił trasę sieci wodociągowej oraz ustalił z przyszłym użytkownikiem sieci i dostawcą wody tj. SPGK Sp. z o.o. ostateczne rozwiązania techniczne. W najbliższym czasie należy się spodziewać złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustalenie lokalizacji inwestycji celu publicznego.

W roku 2019 ze względu na nie wykonanie żadnego z etapów prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową nie wydatkowano żadnych środków.

9. Opracowanie projektu kanalizacji sanitarnej w Lalinie.

Umowę na realizację zadania podpisano w roku 2018. Wartość umowna zadania wynosi 106 395,00 zł brutto. Projektant jest na etapie ustalania trasy kanalizacji sanitarnej.

W roku 2019 ze względu na nie wykonanie żadnego z etapów prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową nie wydatkowano żadnych środków.

10. Opracowanie projekt kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Stróżach Wielkich.

Umowę na realizację zadania podpisano w roku 2018. Wartość umowna zadania wynosi 37 269,00 zł brutto. Projektant jest na etapie ustalania trasy kanalizacji sanitarnej. W roku 2019 ze względu na nie wykonanie żadnego z etapów prac projektowych umożliwiających fakturowanie zgodnie z zawartą umową nie wydatkowano żadnych środków.

Drogi, chodniki, oświetlenie, rekreacja.

W ramach zadania na terenie gminy Sanok zrealizowano przedsięwzięcia inwestycyjne z zakresu budowy i przebudowy dróg oraz opracowano dokumentację techniczną na potrzeby budowy lub przebudowy dróg gminnych, chodników oraz kanalizacji deszczowej. Zadanie objęło m.in. poniższe inwestycje.

1. Budowa chodnika w miejscowości Trepcza.

Zadanie przechodzące z roku 2018r. W ramach zadania zrealizowano przebudowę drogi powiatowej nr 2217R Jurowce - Trepcza w km 4+005 - 4+117 polegającej na budowie chodnika. Wartość robót budowlanych objętych zamknęła się kwotą 199 272,85 zł. Zadanie przebudowy drogi zostało przejęte od Powiatu Sanockiego na podstawie zawartego porozumienia. W ramach porozumienia Powiat Sanocki przekazał na powyższy cel kwotę 2 tys. złotych.

Fot. 1.

Przebudowa drogi powiatowej nr 2217R Jurowce – Trepcza od km 4+005 – 4+117 polegająca na budowie chodnika w miejscowości Trepcza

Ponadto zrealizowano przebudowę drogi powiatowej nr 2217R Jurowce-Trepcza w km 4+117 - 4+176 polegającą na budowie chodnika w miejscowości Trepcza za kwotę 64.963,96 zł .

Fot. 2,3. Przebudowa drogi powiatowej nr 2217R Jurowce – Trepcza od km 4+117 – 4+176 w miejscowości Trepcza.

2. Budowa chodnika przy drodze wojewódzkiej w m. Jurowce.

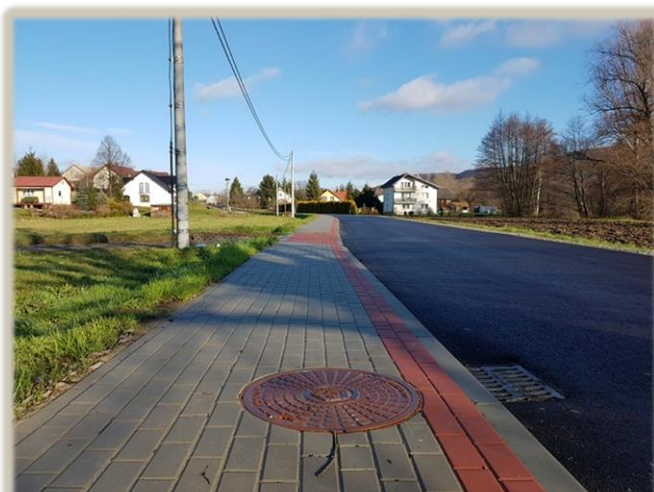
W ramach zadania wykonano „Przebudowę drogi wojewódzkiej nr 886 Domaradz – Sanok polegającą na budowie chodnika w km 26+318 – 26+530 str. lewa wraz z budową zatoki autobusowej w km 26+461,67 str. prawa w m. Jurowce. **Chodnik o łącznej długości 212mb wykonano za kwotę 228.000,00 zł przez Samorząd Województwa Podkarpackiego przy udziale środków Gminy Sanok w wysokości 114.000,00 zł.** Ponadto Gmina Sanok zakupiła i zamontowała wiatę przystankową na nowo-wykonanej zatoce autobusowej.

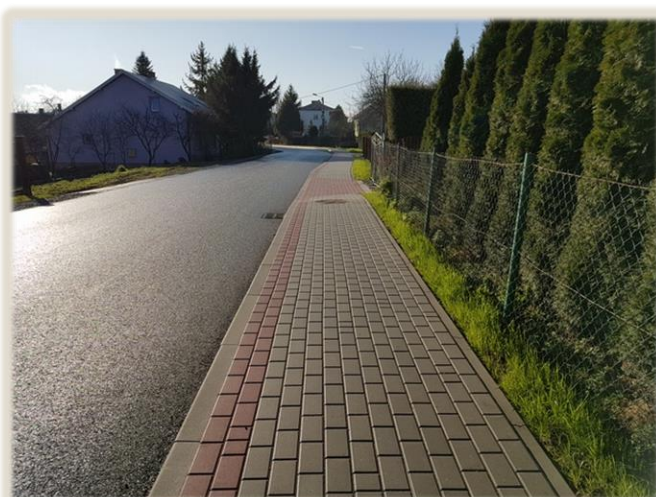
Fot. 4. Wiatę przystankowa na wykonanej zatoce autobusowej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 886 Domaradz – Sanok w km 26+461 str. prawa w m. Jurowce.

3. Przebudowa drogi w miejscowości Srogów Górny

W ramach środków zewnętrznych zrealizowano zadanie pn. „Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej w m. Srogów Górny dz. nr ewid. 1260/2, polegająca na budowie chodnika w km 0+006.20 -- 0+086.00 str. prawa i 0+082.00 -- 0+607.00 str. lewa oraz wzmocnieniu nawierzchni jezdni nakładką bitumiczną w km 0+006 -- 0+828.50”. Na całości wybudowano chodnik oraz wykonano nową nawierzchnię bitumiczną. Wartość zadania wyniosła ponad 840 000, **w tym pozyskano 50 % środków zewnętrznych w ramach rządowego programu przebudowy dróg lokalnych (421 tys.)**

Fot. 5,6 Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej w m. Srogów Górny realizowanej w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

Fot. 7,8 Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej w m. Srogów Górny realizowanej w ramach Funduszu Dróg Samorządowych.

4. Przebudowa drogi wewnętrznej nr ew. dz. 1003, 1791 i 1531 w km 0+007÷0+179 i w km 0+185÷0+352 oraz przebudowa przepustu w km 0+179÷0+185 w miejscowości Strachocina.

W ramach środków zewnętrznych przebudowano drogę gminną do Bobolówki w m. Strachocina. Wybudowano chodnik, poszerzono drogę, wykonano nowy przepust oraz nową nawierzchnię bitumiczną. Wartość zadania wyniosła ponad 800 tys. zł, **w tym 500 tys zł środków zewnętrznych gmina otrzymała z Urzędu Marszałkowskiego.**

Roboty obejmowały:

- poszerzenie i wzmocnienie nawierzchni drogi o nawierzchni asfalto-betonowej na długości 345 mb,
- wykonanie placu postojowego (parkingu) przed bramą wjazdową na „Bobolówkę” o nawierzchni asfaltobetonowej,
- wbudowaniu chodnika przy jezdni o długości 212 mb (w km 0+007÷0+219),
- przebudowę przepustu na istniejącym cieku wodnym w km 0+179÷0+185,
- wykonanie nowej nawierzchni na wszystkich zjazdach zlokalizowanych przy przebudowywanym odcinku drogi,
- przebudowę rowów przydrożnych, wykonanie odprowadzeni wód opadowych,
- utwardzenie kruszywem poboczy jezdni na całym odcinku przebudowywanej drogi,
- oznakowanie drogi zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Fot. 9,10 Przebudowa drogi wewnętrznej „na Bobolówkę” w km 0+007÷0+179 i w km 0+185÷0+352 w miejscowości Strachocina.

Fot. 11. Przebudowa przepustu w km o+179 - o+185 w miejscowości Strachocina.

3. Remont dróg poscaleniowych w miejscowości Mrzygłód oraz Strachocina. Kwota ok. 177.857,69 zł, z czego dofinansowanie Samorządu Województwa Podkarpackiego kwotę 150 tys. zł.

- a. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 791, 771, 797, 1106, 299.**

W ramach zadania przebudowano drogę o nr. ewid. 791, 771, 797 na długości 815mb wykonując: na długości 125mb warstwę jezdnią z mieszanki asfaltowo-betonowej a na długości 690 z kruszywa naturalnego (pospółki).

Fot. 12,13 Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 791, 771, 797.

Fot. 14,15 Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 791, 771, 797.

Ponadto przebudowano drogę o nr. ewid. 1106, 299 na długości 740mb wykonując: na długości 85mb warstwę jezdnią z mieszanki asfaltowo-betonowej, **na długości 295 warstwę jezdnią z kruszywa naturalnego (pospółki)** a **na długości 360 warstwę jezdnią z kamienia łamanego**.

Umowa na realizację zadania została zawarta we wrześniu 2019 r.

Całkowity koszt zadania wyniósł 128 741,27 zł. Dotacja otrzymana ze środków budżetu województwa w ramach środków na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosła 106 000,00 zł.

Fot. 16,17 Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Strachocina, dz. o nr. ewid. 1106, 299

b. Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Mrzygłód, dz. o nr. ewid. 1207, 1209.

W ramach zadania przebudowano drogę na długości 405 m. Wykonano m.in. odpowiednią podbudowę, utwardzono pobocza. Na długości 117mb wykonano warstwę jezdnią z asfaltobetonu na długości 288mb z kamienia łamanego.

Całkowity koszt zadania wyniósł 49 116,42 zł. Dotacja otrzymana ze środków budżetu województwa w ramach środków na modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych wyniosła 42 000,00 zł.

Fot. 18,19, 20, 21 Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych w obrębie Mrzygód, dz. o nr. ewid. 1207, 1209.

4. Asfaltowanie i remont dróg gminnych.

W ramach umowy na asfaltowanie wykonano ok. 2km nowej nawierzchni asfalto-betonowej na drogach gminnych. Umowna wartość robót 305.861,47 zł brutto.

Sołectwo	Nazwa Zadania	Wartość brutto kosztorysu ofertowego
Bykowce	Droga wew. „ul. Tarnowiecka”	95 109,44
Bykowce	Drogi wew. „w kier. p. Dudka”	18 395,72
Dobra	Droga wew. „w kier. Pacykowskiego”	32 157,51
Hłomcza	Droga wew. „od p. Klimowicza w kier. stawów”	16 313,83
Pakoszkówka	Droga wew. „w kier. Grabownicy Starzeńskiej”	35 708,99
Pisarowce	Droga wew. „w kier. P. Mazur”	23 331,73
Raczkowa	Droga wew. „w kier. p Łuczki”	21 171,95
Strachocina	Drogi wew. „ w kier. p. Romerowicz”, „w kier. p. Saletnik”	28 406,12
Tyrawa Solna	Droga wew. „w kier. p. Kadubiec”	27 237,07

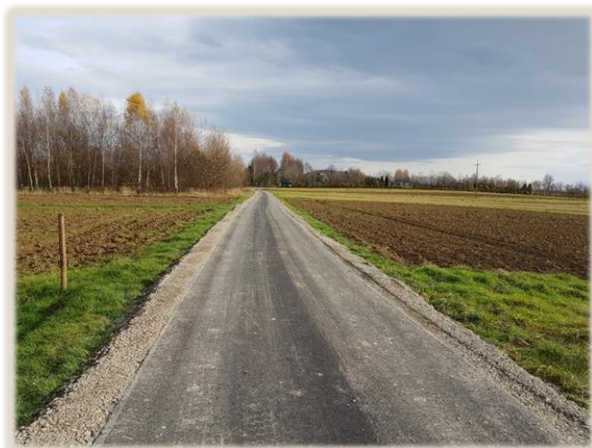

Fot. 22, 23 Asfaltowanie „ul. Tarnowieckiej”, „w kier. P. Dudka” w miejscowości Bykowce.

Fot. 24. Asfaltowanie „w kier. Pacykowskiego”
w miejscowości Dobra.

Fot. 25. Asfaltowanie „w kier. Stawów”
w miejscowości Hłomcza.

Fot. 26. Asfaltowanie „w kier. Grabownica”
w miejscowości Pakoszówka

Fot. 27. Asfaltowanie „w kier. P. Mazura”
w miejscowości *Pisarowce*

Fot. 28. Asfaltowanie „w kier. P. Łuczki”
w miejscowości Raczkowa

Fot. 29. Asfaltowanie „w kier. P. Kadubiec”
w miejscowości Tyrawa Solna

Fot. 30, 31 Asfaltowanie „w kier. Romerowicz”, „w kier. P. Saletnik” w miejscowości Strachocina

W ramach umowy na wykonanie remontów częściowych (uzupełnienie nawierzchni, likwidacja wyboi, fragmentaryczne wykonanie nakładek) wydatkowano kwotę ponad 142 tys. zł brutto. W ramach zadania wykonano nową nakładkę bitumiczną na pow. 653 m² oraz wbudowano ponad 120T masy bitumicznej.

Ponadto w ramach remontu/przebudowy dróg gminnych/alejek/placów zrealizowano następujące ważniejsze zadania:

- ✓ Przebudowa drogi wewnętrznej gminnej „w kier. Cmentarza” w miejscowości Kostarowce. Umowna wartość robót 116.841,67zł,
- ✓ Remont nawierzchni tłuczniowych w ciągu dróg wew. gminnych w m. Niebieszcany. Umowna wartość robót 20.847,28zł,
- ✓ Wykonanie nawierzchni asfaltowej na zjeździe indywidualnym z DK28 na drogę wew. gminną w m. Bykowce. Umowna wartość robót 8.899,05 zł,
- ✓ Roboty drogowe, budowa miejsc postojowych na placu gminnym położonym na dz. 325, 326/1 w m. Hłomcza. Umowna wartość robót 24.725,95 zł,
- ✓ Remont bieżący alejek na cmentarzu komunalnym w miejscowości Mrzygłód. Umowna wartość robót 11.815,93 zł,
- ✓ Wykonanie nasypu oraz podbudowy tłuczniowej w ciągu drogi wew. „pod las” dz. nr 1124 w m. Mrzygłód. Umowna wartość robót 6 814,2 zł,
- ✓ Roboty drogowe remontowo - konserwacyjne w ciągu drogi wewnętrznej położonej na dz. nr ew. 394 w m. Tyrawa Solna. Umowna wartość robót 12.361,5 zł,
- ✓ Roboty drogowe w zakresie remontu i modernizacji dróg wewnętrznych gminnych w miejscowości Lalin. Umowna wartość robót 15.439,19zł,
- ✓ Roboty drogowe w zakresie bieżącego utrzymania oraz remontu drogi gminnej nr 117353R Pisarowce. Umowna wartość robót 25.529,87zł.

Fot. 32 Uszczelnienie spękań zmęczeniowych na drodze gminnej Pisarowce - Kostarowce

- ✓ Remont dróg wewnętrznych gminnych „w kier. Gregi”, „w kier. Trzebieniaka”, „w kier. Trznadla”.
Umowna wartość robót 35.059,00 zł.

Fot. 33, 34 Remont nawierzchni dróg „w kier. Gregi”, „w kier. Trznadla” w miejscowości Wujskie.

- ✓ Umocnienie dna oraz skarp rowów przydrożnych elementami prefabrykowanymi w ciągu dróg „ul. Glinice”, ul. Wesoła”. Umowna wartość robót 37.569,60 zł,
- ✓ Remont dróg wewnętrznych gminnych „na Kalawe”, „w kier. Przepompowni”. Umowna wartość robót 17.852,22 zł.

Fot. 35, 36 Remont nawierzchni dróg „na Kalawe”, „w kier. Przepompowni” w miejscowości Piarowce.

- ✓ Wykonanie remontu masą mineralno-asfaltową nawierzchni bitumicznych w ciągu dróg wewnętrznych gminnych w miejscowości Niebieszczy. Umowna wartość robót 26.285,1 zł,

- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne na drodze wew. w kier. Lisiewskiego w m. Bykowce. Umowna wartość robót 16.034,42 zł,
- ✓ Remont drogi gminnej Niebieszczany - Stróże Wielkie na Podłębinę w miejscowości Niebieszczany. Umowna wartość robót 49.855,96 zł. Na drogę pozyskano kwotę 20 tyś. z Nadleśnictwa Lesko,
- ✓ Roboty remontowo konserwacyjne, odwodnienie korony dróg wewnętrznych w m. Płowce. Umowna wartość robót 16.034,42 zł,
- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne na drodze wew. Położonej na dz. nr ew. 667 oraz 663/2 w m. Łodzina. Umowna wartość robót 11.699,88 zł,
- ✓ Remont drogi wewnętrznej gminnej "osiedle Tuchorz" w m. Sanoczek. Umowna wartość robót 20.711,97 zł,

Fot. 37, 38 Remont nawierzchni drogi „osiedle Tuchorz” w miejscowości Sanoczek

- ✓ Remont drogi w kier. P. Czekaj w m. Czerież. Umowna wartość robót 14.068,13 zł,
- ✓ Wykonanie nawierzchni asfaltowej na drodze wew. "w kier. Zboisk". Umowna wartość robót 24.898,03 zł,
- ✓ Wykonanie alejek na cmentarzu komunalnym w Dębnej. Umowna wartość robót 29.890,51 zł

Fot. 39, 40 Wykonanie alejek z nawierzchni asfaltowej na cmentarzu komunalnym w miejscowości Dobra.

- ✓ Wykonanie nawierzchni z kruszywa łamanego w ciągu drogi wew. gminnej "do p. Nieznańskiej" w m. Jurowce. Umowna wartość robót 23.371,16 zł,

- ✓ Roboty drogowe na drogach dojazdowych i placu postojowym "obok WDK" i "obok Borowej" w m. Wujskie. Umowna wartość robót 16.606,41 zł,
- ✓ Wykonanie nawierzchni z kruszywa łamanego na drogach dojazdowych "w kier. P. Gliściaka" i "w kier. P. Szarek" w m. Jędruszkowce. Umowna wartość robót 11.522,59 zł,
- ✓ Bieżące utrzymanie dróg w m. Raczkowa. Umowna wartość robót 12.115,84 zł,
- ✓ Remont infrastruktury drogowej dróg wewnętrznych w ramach bieżącego utrzymania dróg w m. Dębna. Umowna wartość robót 12.871,49 zł,
- ✓ Roboty drogowe w ciągu drogi wew. gminnej" k P. Ziarko". Umowna wartość robót 20.077,44 zł,

Fot. 41, 42 Wykonanie nawierzchni z kamienia łamanego w ciągu drogi „k. P. Ziarki” w miejscowości Zabłotce

- ✓ Roboty drogowe w ciągu dróg gminnych "k. P. Barana", "k. Pawlika", "na Dolinki" w m. Załuż. Umowna wartość robót 46.288,16 zł,
- ✓ Roboty drogowe remontowo-konserwacyjne w ciągu drogi wewnętrznej" w kier. Cmentarza" oraz na placu postojowym "obok W.D.K." . Umowna wartość robót 25.544,10 zł,
- ✓ Usługa w zakresie utrzymania zieleni pasa drogowego drogi gminnej nr 117353R. Umowna wartość robót 21.500,00 zł,
- ✓ Opracowanie dokumentacji technicznej Przebudowy drogi nr 117369R Mrzygłód – Zagródki – Końskie. Umowna wartość dokumentacji 24.600,00 zł,
- ✓ Opracowanie dokumentacji technicznej Przebudowy drogi nr 2217R Jurowce – Trepcza w miejscowości Srogów Dolny polegająca na budowie chodnika. Umowna wartość dokumentacji 18.450,00 zł.

Rekreacja:

1. Doposażenie placu sportowo- rekreacyjnego w Lisznej ramach programu OSA.

W połowie października 2019 w miejscowości Liszna, została oddana do użytku mieszkańców, jak i wszystkich zainteresowanych osób, Otwarta Strefa Aktywności (OSA). To kompleks o powierzchni ok.122,7 m² obejmujący siłownię plenerową, wyposażoną w 6 urządzeń do ćwiczeń fitness oraz strefę relaksu z 4 ławkami, stojakiem na rowery, stołami do gry w szachy lub chińczyka oraz planszą 3D do gry w kółko i krzyżyk. Strefa Aktywności jest ogólnodostępna i przyjazna także dla osób niepełnosprawnych. Całość inwestycji wyniosła ok. 50.000 zł. z czego połowa dofinansowana została przez Ministerstwo Sportu i Turystyki ze środków FRKF.

2. Budowa ogrodzenia oraz placu zabaw w miejscowości Niebieszczany. Wartość umowna 32271,61 zł brutto,
3. Budowa placu zabaw w miejscowości Bykowce. Wartość umowna 29100 zł brutto,
4. Rozpoczęto budowę placu zabaw za Sanem w miejscowości Międzybrodzie. Zniwelowano teren, wykonano ogrodzenie oraz zakupiono piaskownicę. Wartość umowna 10504,69 zł brutto.

Inwestycje kubaturowe.

1. Dom Pomocy Społecznej w Raczkowej

Inwestycja stanowi część projektu partnerskiego pn. „Kompleksowa rewitalizacja terenie MOF Sanok-Lesko”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi Priorytetowej nr VI Spójność Przestrzenna i Społeczna, Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. W 2019 prowadzono prace związane z przebudową istniejącego budynku oraz rozbudową nowego skrzydła. Wartość umowna robót budowlanych wynosi ponad 7mln 120 tys. zł brutto. **Wartość dofinansowania do zadania w ramach Programu wynosi 3 249 840,73 zł. W roku 2019 wydatkowano kwotę ponad 420 tys. zł.**

2. Multimedialne Centrum Edukacyjno-Kulturalne w Stróżach Małych.

W miejscowości Stróże Małe na bazie Wiejskiego Domu Kultury powstało Multimedialne Centrum Edukacyjno-Kulturalne. Jest to pierwsze na Podkarpaciu innowacyjne miejsce edukacji z salą kinową do projekcji w przestrzeni 360°, w której ekran otacza widzów. Oferta jest adresowana do różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Budowa została rozpoczęta w maju 2019 roku.

Centrum innowacji społecznej wyposażone zostanie m.in. w urządzenia stereoskopowe i multimedialne oraz ogród sensoryczny usytuowany wokół budynku. To doskonałe miejsce do nauki, terapii, relaksu i wyciszenia dla całych rodzin, mieszkańców, a także turystów. Inicjatywa unowocześni i podniesie atrakcyjność edukacyjno-kulturową Gminy Sanok. Całkowita wartość projektu wynosi 1 0380 630,89 w tym 488 986,00 zł sfinansowane zostanie przez Samorząd Województwa Podkarpackiego w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

3. Ośrodek Zdrowia w Pisarowcach.

W 2019 r. rozpoczęto prace związane przebudową Ośrodka Zdrowia w Pisarowcach. Wykonane roboty ziemne i fundamentowe związane z dobudową klatki schodowej, w której w przyszłości planowany jest również montaż windy. Wartość robót na zadaniu wyniosła ponad 125 tys. zł brutto.

4. Budynek magazynowo socjalny Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Pisarowcach.

Wymieniono pokrycie dachu oraz konstrukcję na budynku magazynowo socjalnym w Pisarowcach. Wartość robót na zadaniu wyniosła ok. 70 tys. zł brutto.

5. Ośrodek Zdrowia w Jurówcach.

Wykonano kolejny etap remontu Ośrodka Zdrowia w Jurówcach – roboty remontowe i modernizacyjne w pomieszczeniach wynajmowanych przez lekarza pierwszego kontaktu. Wartość robót na zadaniu wyniosła ponad 78 tys. zł brutto.

6. Klub Seniora w Mrzygłód.

Wykonano remont dodatkowego pomieszczenia w budynku Klubu Seniora w Mrzygłódzie (z przeznaczeniem na prowadzenie zajęć ruchowych). Wartość robót na zadaniu wyniosła 70 tys. zł brutto.

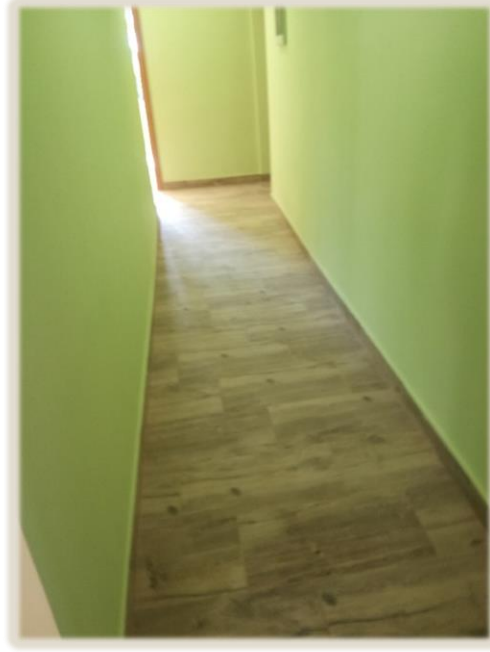
7. Szkoła Dobra.

Wykonano termomodernizację SP w Dobrej (termomodernizacja). Wartość robót na zadaniu wyniosła 181 870,76 zł brutto.

8. Szkoła Pakoszkówka.

Wykonano remont pomieszczeń na potrzeby funkcjonowania SP w Pakoszwówce. Wartość robót na zadaniu wyniósł ok. 120 tyś. zł brutto.

9. Szkoła Prusiek.

Wykonano remont pomieszczeń w budynku mienia komunalnego (Dom Nauczyciela) na potrzeby funkcjonowania SP w Prusieku (Sale lekcyjne). Wartość robót na zadaniu wyniosła ok. 20 tyś. zł brutto.

10. Szkoła Strachocina.

Wykonano remont schodów ewakuacyjnych oraz kontynuowano budowę ogrodzenia SP w Strachocinie (część frontu i bok w kierunku boiska sportowego). Wartość robót na zadaniu wyniosła ponad 46 tyś. zł brutto.

11. Przedszkole w Trepczy

Wykonano prace remontowe w budynku przedszkola w Trepczy, które obejmowały m.in. remont wiatrołapu, wymianę stolarki drzwiowej, ułożenie nowej posadzki oraz malowanie pomieszczeń. Koszt inwestycji wyniósł 29 tys. zł.

12. Szkoła w Załużu.

Wykonano remont schodów zewnętrznych, dojścia do budynku, schodów terenowych oraz toalet w SP w Załużu. Wartość robót na zadaniu wyniosła ponad 27 722,00 tys. zł brutto.

13. Remiza OSP w Strachocinie.

W ramach przebudowa remizy OSP Strachocina wykonano elewację, instalację odgromową oraz roboty towarzyszące. Ściany zyskały nowy kolor, zaś pod dachem strażacy umieścili figurę świętego Floriana, swojego patrona, podarowaną im przez ks. proboszcza Józefa Niżnika. Koszt inwestycji wyniósł 80 tys. zł.

14. WDK Dębna.

W ramach przebudowy budynku DL w Dębnej po wykonaniu w roku 2018 elewacji z deski „półbal”, w roku 2019 zostało wymienione pokrycia dachowego z blachy płaskiej felcowanej na blachodachówkę wraz z wymianą orynnowania i rur spustowych. Wykonano również nową podbitkę z desek drewnianych. Ponadto w budynku zamontowano klimatyzację. Koszt inwestycji wyniósł ok.115 tys. zł. brutto.

15. WDK Kostarowce.

Wykonano termomodernizację budynku oraz renowację posadzki parkietowej bukowej (ok. 300m²) w sali głównej. Koszt inwestycji wyniósł ok. 230 tys. zł.

16. WDK Łodzina.

Zakończono docieplenie ścian budynku WDK w Łodzynie. Koszt inwestycji wyniósł ok. 50 tys. zł.

17. WDK Falejówka

Zakres prac obejmował wykonanie tynków i okładzin, wykonanie robót elektrycznych, rozebranie posadzek, wykonanie izolacji cieplnych i akustycznych wraz z okładzinami z płyt gipsowo-kartonowych. Dzięki przeprowadzonym pracom obiekt zaczyna nabierać nowego wyglądu. Przedsięwzięcie w przyszłości przyczyni się do znacznego podniesienia atrakcyjności obiektu. Odnowiony budynek z pewnością wpłynie również na podniesienie walorów otoczenia i pobliskiego zespołu dworsko-parkowego. Koszt inwestycji wyniósł ok. 200 tys. zł.

18. WDK Niebieszczy.

W ramach rozbudowy WDK w Niebieszczy zakończono docieplenie ścian, wykonano nową elewację oraz remont głównych schodów wejściowych do budynku. Koszt inwestycji wyniósł ponad 230 tysięcy złotych.

19. WDK Srogów Dolny.

Zakres prac w sali WDK obejmował wykonanie sufitu, jego dwukrotne malowanie oraz demontaż starych i montaż nowych lamp i linii świetlnych. Wykonano innowacyjny napinany sufit, przyozdobiony kolorowymi świetłówkami LED. Koszt inwestycji wyniósł około 25 tysięcy zł.

20. WDK Sanoczek.

W ramach zadania wykonano remont ścian, sceny oraz remont posadzki w sali widowiskowej. Zamontowano również nowe oświetlenie. Koszt inwestycji wyniósł ok. 90 tys. zł. Za kwotę ponad 35 tys. zł obiekt wyposażono również w klimatyzację.

21. WDK Trepcza.

Wykonano grodzenie od strony drogi dojazdowej do budynków mieszkalnych oraz ogrodzenie frontowe od strony drogi powiatowej wraz z montażem bramy przesuwnej i furtki wejściowej. Koszt inwestycji wyniósł ok. 30 tys. zł.

22. WDK Wujskie.

W ramach środków pozyskanych z Samorządu Województwa na „Uniwersytet Samorządności” przeprowadzony został drobny remont sali widowiskowo-tanecznej (remont podłogi na sali głównej, montaż sceny) a także zakupione zostało wyposażenie, które w przyszłości ułatwi organizację szkoleń i spotkań. Całkowity koszt zadania to ok. 31 tys. zł, na ten cel Gmina Sanok z Samorządu Województwa pozyskała kwotę 15 tys. Ponadto za kwotę 6800 zł brutto na budynku wykonano instalację odgromową.

23. Wykonywano prace w WDK Międzybrodzie (remont toalet), WDK Liszna (odnowienie elewacji) oraz WDK Załuż (schody wejściowe).

ŁĄD PRZESTRZENNY.

2. STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY.

Na terenie gminy obowiązuje „**Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok**” uchwalone uchwałą **Nr XXXV/227/98** Rady Gminy w Sanoku w dniu 16 czerwca 1998 roku, czternaście razy zmieniane uchwałami:

- 1) Nr XIV/86/2007 Rady Gminy Sanok z dnia 26 października 2007 r.
(w miejscowości Bykowce);
- 2) Nr XLV/338/2010 Rady Gminy Sanok z dnia 23 kwietnia 2010 r.
(w miejscowościach: Stróże Wielkie i Tyrawa Solna);
- 3) Uchwała Nr IV/15/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 21 stycznia 2011 r.
(w miejscowości Pisarowce);
- 4) Uchwała Nr IX/66/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 17 czerwca 2011 r.
(w miejscowości Strachocina - dotycząca gazociągu Strachocina-Pogórska Wola);
- 5) Uchwała Nr XI/86/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 26 września 2011 r.
(w miejscowościach: Strachocina, Pakoszówka, Srogów Górny, Falejówka, Raczkowa, Mrzygłód, Tyrawa Solna - dotycząca gazociągu Strachocina-Hermanowice);
- 6) Uchwała Nr XVIII/140/2012 Rady Gminy Sanok z dnia 26 kwietnia 2012 r.
(w miejscowości Jurowce);
- 7) Uchwała Nr XXVI/225/13 Rady Gminy Sanok z dnia 25 stycznia 2013 r.
(w miejscowości Międzybrodzie);
- 8) Uchwała Nr XLII/341/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 20 lutego 2014 r.
(w miejscowości Trepcza);
- 9) Uchwała Nr XLVI/378/2014 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2014 r.
(w miejscowości Załuż);
- 10) Uchwała Nr XLVIII/394/14 Rady Gminy Sanok z dnia 26 września 2014 r.
(w miejscowości Czerzeż);
- 11) Uchwała Nr V/25/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 10 marca 2015 r.
(w miejscowości Falejówka);
- 12) Uchwała Nr IX/59/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 25 czerwca 2015 r.
(w miejscowości Dębna);
- 13) Uchwała Nr X/64/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 20 sierpnia 2015 r.
(w miejscowości Strachocina – dotycząca magazynu gazu);
- 14) Uchwała Nr XII/91/2015 Rady Gminy Sanok z dnia 16 października 2015 r.
(w miejscowości Łodzina).

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym została wykonana ocena aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok i Miejsowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok wraz z analizą zmian w zagospodarowaniu przestrzennym w latach 2010-2018 /I- półrocze/ zatwierdzona Uchwałą Nr VIII/44/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019r.

3. MIEJSCOWE PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.

Liczba obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym oraz na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym to **289**, a ich łączna powierzchnia wynosi około 431 ha, co stanowi niecałe **2%** powierzchni całej gminy.

Liczba decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w 2019r. na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym wynosi:

- decyzji o warunkach zabudowy – **152**;
- decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego – **33**.

Tabela 6. Liczba i rodzaj decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w gminie Sanok w 2019r.

Decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego	Decyzje o warunkach zabudowy					Łączna powierzchnia terenów dla których wydano decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu		Decyzje negatywne (odmowne)	
	ogółem	w tym dotyczące zabudowy				Decyzje o ustaleniu lok. inwest. CP	Decyzje o warunkach zabudowy	Decyzje o ustaleniu lok. inwest. CP	Decyzje o warunkach zabudowy
		mieszkaniowej wielorodzinnej	mieszkaniowej jednorodzinnej	usługowej	innej				
33	152	0	111	1	40	6,8	34,8	0	11

Ostatnia ocena aktualności MPZP na lata 2010-2018 /I- półrocze/ została zatwierdzona Uchwałą Nr VIII/44/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019r. w sprawie aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok i Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok.

ZASOBY MATERIALNE GMINY.

4. LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY SANOK NA LATA 2017-2023.

Na terenie gminy obowiązuje „**Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Sanok na lata 2017-2023**” uchwalony uchwałą **Nr XXXIX/327/2018** Rady Gminy w Sanoku w dniu 26 stycznia 2018 roku. W powyższym dokumencie, na podstawie zdiagnozowanych problemów występujących na obszarze rewitalizacji sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu jej celów oraz odpowiadającym im kierunkom działań. Program precyzuje trzy cele główne. Każdemu celowi przyporządkowano cele szczegółowe.

Cel główny 1: Aktywna społeczność lokalna.

Cel szczegółowy 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego

Cel szczegółowy 1.2 Wykorzystanie walorów gminy Sanok do pobudzania aktywności gospodarczej mieszkańców.

Cel główny 2: Przyjazna przestrzeń i infrastruktura

Cel szczegółowy 2.1 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej

Cel szczegółowy 2.2 Rozwój infrastruktury sportowej

Cel szczegółowy 2.3 Zagospodarowanie zdegradowanych przestrzeni i obiektów

Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców

Cel szczegółowy 3.1 Poprawa dostępności mieszkańców obszaru rewitalizacji do atrakcyjnej oferty usług społecznych.

Cel szczegółowy 3.2 Rozwój infrastruktury społecznej

Cel szczegółowy 3.3 Rozwój infrastruktury technicznej związanej z bezpieczeństwem i środowiskiem

Zakrojone na szeroką skalę uspołecznienie procesu powstawania Lokalnego Programu Rewitalizacji stworzyło wszystkim interesariuszom możliwość złożenia propozycji zadań, które ich zdaniem powinny być ujęte w przedmiotowym dokumencie. Niektóre z tych propozycji zostały zainicjowanych przez osoby i podmioty nie będące de facto jednostkami odpowiedzialnymi za realizację projektów. Jednak z uwagi na istotne dla rozwoju lokalnej społeczności znaczenie zyskały one aprobatę podmiotów właściwych do ich zgłoszenia. Tym samym mogły zostać umieszczone w dokumencie a ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych celów. Wszystkie propozycje zadań zostały podzielone na dwie grupy: listę A i B.

Listę „A” tworzą podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Na liście podstawowej znalazły się najważniejsze zadania uwzględniające hierarchię potrzeb rewitalizacyjnych i realne możliwości

interesariuszy odpowiedzialnych za przyszłą realizację projektów. Najważniejszym problemem, który może zostać rozwiązany w efekcie wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Sanok jest poprawa warunków funkcjonowania w lokalnej społeczności osób starszych, niepełnosprawnych i samotnych z obszaru rewitalizacji.

Tabela 7. Podział podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na stopień realizacji.

Lp.	Działania	Zgłaszający	Rok realizacji			
			2016	2017	2018	2019
1.	Zajęcia terapeutyczne dla domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa w gminie Sanok	Gmina Sanok/ Gmina Sanok	-	-	-	-
2.	Stworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa	Gmina Sanok/Gmina Sanok	Podpisanie umowy na opracowanie dokumentacji	Opracowanie dokumentacji i uzyskanie pozwolenia na realizację zadania	Przygotowanie do realizacji inwestycji/oczekiwanie na podpisanie umowy o dofinansowanie	W trakcie realizacji
3.	Rewitalizacja zespołu dworsko-parkowego w Falejówce	Gmina Sanok/Gmina Sanok	-	-	Dokumentacja w trakcie opracowywania	Dokumentacja w trakcie opracowywania
4.	Remont budynku nr 114 w Mrzygłodzie – świetlica pobytu dziennego osób starszych	Gmina Sanok <u>(nieruchomość przekazana w użyczenie Lokalnej Grupie Działania Dolina Sanu w celu realizacji projektu „Pracownia Ginących Zawodów” w ramach PROW)</u>	-	-	Opracowanie dokumentacji/ Podpisanie przez LGD Dolina Sanu umowy	Realizacja/złożenie sprawozdania końcowego
5.	Aktywizacja społeczno-zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	Gmina Sanok (realizacja poprzez JST – GOPS)	Zadania realizowane poprzez GOPS	Zadania realizowane poprzez GOPS	Zadania realizowane poprzez GOPS	Zadania realizowane poprzez GOPS

Działanie inwestycyjne „Stworzenie Środowiskowego Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa” uzyskało dofinansowanie w ramach

projektu „Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok-Lesko” dofinansowanego przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego a dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej.

Projekt dotyczący m. in. utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego w Raczkowej został oceniony bardzo wysoko i uzyskawszy 90,5 punktów znalazł się na 3 miejscu na liście rankingowej. Przedsięwzięcie będzie realizowane przez Lidera Projektu Miasto Sanok wraz z partnerami, którymi są Gmina Sanok, Gmina Zagórz, Gmina Lesko oraz Caritas Archidiecezji Przemyskiej. Całkowity koszt projektu wynosi 18 117 575,76 złotych, zaś kwota wnioskowanego dofinansowania 8 681 591,99 złotych dla wszystkich partnerów projektu łącznie. Sama Gmina Sanok realizuje projekt na kwotę 8 530 351,15 złotych, z czego dofinansowanie będzie stanowiło 3 249 175,61 złotych. Środki te zostaną przeznaczone na przebudowę i rozbudowę budynku po dawnej szkole w Raczkowej wraz z zagospodarowaniem terenu i zakupem wyposażenia tak, aby utworzyć tam Dom Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego.

Działanie inwestycyjne bezpośrednio związane z powyżej omawianym „Zajęcia terapeutyczne dla domu pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych, samotnych oraz w podeszłym wieku w miejscowości Raczkowa w Gminie Sanok” będzie realizowane w momencie gdy gotowe będzie zaplecze techniczne i lokalowe.

5. PROGRAM GOSPODAROWANIA MIESZKANIOWYM ZASOBEM GMINY.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy na lata 2017 – 2021 oraz zasady polityki czynszowej zawarte są w Uchwale Rady Gminy Nr XXV/210/2016 z dnia 14 listopada 2016r.

Na koniec 2019r. na terenie gminy Sanok znajdowało się 27 mieszkań komunalnych, brak lokali zamiennych. Stan techniczny lokali jest zróżnicowany, zdecydowana większość budynków wymaga prac remontowo – modernizacyjnych, tj.: remontu pokryć dachowych, remontu elewacji, odwodnienia, izolacji ścian, remontu instalacji wewnętrznych. W większości budynków została wymieniona stolarka okienna i drzwiowa. W najbliższym czasie planowana jest przebudowa dachu na budynku „agronomówki” w Mrzygłodzie.

W roku 2019 jeden lokal mieszkalny w miejscowości Prusiek został przekazany na potrzeby szkoły. Ponadto jeden budynek w miejscowości Dobra uległ spaleniowi. W następnych latach planuje się zbywanie lokali mieszkalnych. Planowana jest również przebudowa istniejącej szkoły w Lisznej na mieszkania komunalne, gdzie Gmina Sanok posiada prawomocne pozwolenie na budowę.

6. PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI GMINY SANOK NA LATA 2019-2022.

Przedmiotem Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Sanok opracowanego na lata 2019-2022 i przyjętego Uchwałą Rady Gminy Nr XIII/97/2019 w dniu 24 października 2019r. (dalej zwanego Programem) jest Gmina Sanok, jako jednostka administracyjna. Gminny program opieki nad zabytkami nie jest aktem prawa miejscowego, natomiast stanowi dokument uzupełniający dotychczas przyjęte akty prawa miejscowego, uwzględniając zadania z zakresu opieki nad zabytkami. Określa sposób ich realizacji poprzez stosowne działania. Wskazane w programie zadania ukierunkowane są na poprawę stanu zabytków, ich rewaloryzację oraz zwiększenie dostępności do nich mieszkańców i turystów. Głównym beneficjentem realizacji programu jest lokalna społeczność, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Obecnie w Gminnej Ewidencji Zabytków stanowiącej załącznik do Programu ujętych jest 178 obiektów. Ponadto prowadzony jest wykaz stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na obszarze gminy Sanok, obecnie obejmuje on 615 pozycji.

Warto dodać, że na obszarze gminy podtrzymywana i promowana jest kultura i tradycja lat minionych tego regionu. Aktywnie działają tutaj zespoły ludowe „Kamraty”, „Lisznianie”, „Zgoda”, „Pakoszowianie”, „Lawenda” oraz zespół obrzędowy „Strachoczanie”, który wykorzystuje w swoich realizacjach tradycyjną gwarę ludową. Rokrocznie, także w 2019 roku z okazji Świąt Wielkanocnych i Świąt Bożego Narodzenia organizowane są cieszące się ogromnym zainteresowaniem wystawy lokalnego rękodzieła i regionalnego jadła.

W ramach realizacji Programu opieki nad zabytkami Gminy Sanok, w 2019 r. przekazano środki finansowe na renowacje / modernizacje / konserwacje / remonty następujących obiektów.

Tabela 8. Dotacje udzielone przez Gminę Sanok w ramach Programu opieki nad zabytkami.

Lp.	Działania inwestycyjne	Miejscowość	Obiekt	Kwota kosztorysowa	Kwota przyznana	Zakres prac
1.	Parafia Rzymskokatolickiej pw. Rozesłania Apostołów w Mrzygłódzie , 38-503 Mrzygłód 93	Mrzygłód	Zespół kościelny	64 236,69 zł	50 000,00 zł	Wykonanie remontu placu przy kościele parafialnym w Mrzygłódzie.

ŚRODOWISKO.

7. PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY SANOK.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej jest dokumentem polityki ekologicznej, wyznaczającym kierunki działań zmierzające do osiągnięcia celów pakietu klimatyczno – energetycznego, tj. redukcji emisji gazów cieplarnianych, zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, zwiększenia efektywności energetycznej oraz poprawy jakości powietrza, a także zmiany postaw konsumpcyjnych użytkowników energii.

Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Sanok został przyjęty w styczniu 2016 roku i od daty przyjęcia został dwukrotnie aktualizowany. PGN oraz jego aktualizacje uzyskały pozytywne opinie Zespołu Doradców Energetycznych WFOŚiGW w Rzeszowie.

Z zadań przewidzianych do realizacji w Planie Gospodarki Niskoemisyjnej w 2019 roku wykonano:

1. Modernizacja dróg gminnych – budowa i modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy na odcinkach do 1 km – działania wykonywane w ramach zadań własnych remonty i modernizacje dróg gminnych.
2. Dowożenie uczniów do szkół – realizacja zadań z ustawy o systemie oświaty.
3. Prowadzenie kampanii edukacyjno-informacyjnej w celu podnoszenia świadomości w zakresie szkodliwości spalania odpadów oraz węgla o słabej kaloryczności w przydomowych kotłowniach – konkurs „Listy dla Ziemi”.
4. Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w urządzeniach grzewczych i na otwartej przestrzeni (bieżące interwencje na zgłoszenie).
5. Likwidacja źródeł spalania paliw o niskiej mocy w sektorze komunalno-bytowym – dofinansowanie wymiany źródeł ciepła (druga edycja). Na podstawie uchwały Nr VIII/52/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019 roku w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowych ze środków budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska – przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza, zmienioną uchwałą nr IX/63/19 Rady Gminy Sanok z dnia 31 maja 2019 r. udzielono w 2019 roku dotacji celowych na dofinansowanie wymiany 29 kotłów na kwotę 86.070,00 zł. Dotacja została udzielona ze środków pochodzących z opłat i kar środowiskowych oraz środków budżetowych.

8. PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SANOK NA LATA 2015-2018 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2019-2022.

„Program Ochrony Środowiska dla gminy Sanok na lata 2015-2018 z perspektywą na lata 2019-2022”, przyjęty Uchwałą Nr XVII/144/2016 Rady Gminy Sanok z dnia 26.02.2016r., obejmował cele i zadania środowiskowe, odnoszące się do aspektów środowiskowych, usystematyzowanych według priorytetów.

GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Charakterystyka systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy Sanok.

Zadania i obowiązki gminy w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi określa ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Ustawa zobowiązuje radę gminy do ustanawiania przepisów miejscowych, w zakresie regulaminu czystości i porządku w gminach, szczegółowego, szczegółowych warunków i zakresu świadczenia usług gospodarowania odpadami w zamian za opłatę, wysokość stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, sposoby i częstotliwości pobierania opłat, a także upoważniania do podejmowania uchwał fakultatywnych w zakresie objęcia właścicieli nieruchomości niezamieszkałych systemem odbierania odpadów komunalnych, ustanowienia pobierania opłaty w drodze inkaso. Istotna nowelizacja ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przeprowadzona w 2019 r. spowodowała konieczność weryfikacji i zmiany przepisów miejscowych regulujących funkcjonowanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Sanok.

W 2019 roku system gospodarki odpadami komunalnymi regulowały następujące uchwały:

- 1) w sprawie postanowienia o odbieraniu odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne Nr XXIV/205/2012 z dnia 29 listopada 2012 r.
- 2) w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Sanok Nr XIII/99/2015 z dnia 25 listopada 2015 r., ze zmianami z dnia 14 listopada 2016 r. Nr XXV/204/16 i z dnia 26 października 2017 r. nr XXXVI/278/17 i z dnia 21 sierpnia 2019 r. Nr XI/74/2019 r.;
- 3) w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów Nr XXXVI/280/17 z dnia 26 października 2017 r. ze zmianami z dnia 21 sierpnia 2019 r. nr XI/75/2019 r.;

- 4) w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki opłaty za pojemnik o określonej pojemności Nr V/31/2019 z dnia 23 stycznia 2019 r.;
- 5) w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XXI/170/16 z dnia 23 czerwca 2016 r. ze zmianami z dnia 14 listopada 2016 r. Nr XXV/208/16;
- 6) w sprawie terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi Nr XII/96/2015 z dnia 25 listopada 2015 r. ze zmianą z dnia 14 listopada 2016 r. Nr XXV/209/16;

W 2019 r. trwały prace nad zamianą uchwał na rok 2020 dotyczących wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki za pojemnik o określonej pojemności, w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Sanok, w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów, wzoru deklaracji a także zwolnienia z części opłaty dla osób, które kompostują bioodpady.

W Gminie Sanok systemem gospodarki odpadami komunalnymi objęci zostali właściciele nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych.

Odpady zbierane są w podziale na frakcje w workach odpowiednich kolorów:

- 1) niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne;
- 2) bioodpady – kolor brązowy;
- 3) papier i tektura – kolor niebieski;
- 4) zmieszane odpady opakowaniowe (tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, opakowania z metali) – kolor żółty;
- 5) opakowania ze szkła – kolor zielony;
- 6) popioły – kolor szary.

Mieszkańcy wyposażani są w worki do zbierania odpadów segregowanych o odpowiednich kolorach, z wyjątkiem worków na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, w które muszą wyposażyć się sami.

W okresie letnim od maja do września na terenach, na których znajduje się duża ilość nieruchomości rekreacyjnych, udostępniane są pojemniki na odpady zarówno zmieszane jak i selektywne. Jeden raz w roku przeprowadzane są zbiórki odpadów wielkogabarytowych, zużytego sprzętu elektrycznego oraz opon.

Mieszkańcy mają do dyspozycji dwa punkty selektywnej zbiórki odpadów:

- 1) Punkt Zbiórki Odpadów Segregowanych w Sanoku ul. Jana Pawła II 56 prowadzony przez Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku (punkt udostępniany mieszkańcom Gminy Sanok na podstawie porozumienia międzygminnego) czynny od wtorku do piątku od 9 do 17 oraz w soboty od 8 do 16.
- 2) Gminny Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach, Pisarowce 235, prowadzony przez Gminę Sanok, czynny w środy od 13 do 17 oraz w soboty od 9 do 13.

Stawki w roku 2019 kształtowały się następująco:

1. Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy wynosiła **23 zł** miesięcznie od mieszkańca.
2. Niższa stawka za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, a odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny wynosiła **12 zł** miesięcznie od mieszkańca.
3. Miesięczna stawka za pojemnik dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, wynosiła:
 - 1) pojemnik 60l – 18,00 zł
 - 2) pojemnik 120l – 38,00 zł
 - 3) pojemnik 240l – 76,00 zł
 - 4) pojemnik 1100l – 230,00 zł
 - 5) pojemnik 7m³ – 870,00 zł.
4. Wyższa miesięczna stawka za pojemnik dla właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, jeżeli odpady są zbierane i odbierane w sposób selektywny wynosiła:
 - 1) pojemnik 60l – 36,00 zł
 - 2) pojemnik 120l – 76,00 zł
 - 3) pojemnik 240l – 152,00 zł
 - 4) pojemnik 1100l – 345,00 zł
 - 5) pojemnik 7m³ – 1305,00 zł.
5. Ryczałtowa roczna opłata od domku letniskowego lub innej nieruchomości wykorzystywanej na cele rekreacyjno-wypoczynkowe przez część roku wynosiła
 - 1) dla właścicieli nieruchomości którzy segregują odpady – 56,00 zł
 - 2) dla właścicieli nieruchomości którzy nie segregują odpadów – 88 zł.

Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego za rok 2019 na terenie województwa podkarpackiego wytworzono 234 kg/mieszkańca/rok odpadów komunalnych.

Na dzień 29 maja 2020 r. gminy nie dysponowały wszystkimi danymi od podmiotów zaangażowanych w gospodarkę odpadami, ponieważ składanie sprawozdań z gospodarki odpadami zostało wydłużone do końca września 2020 r. Gmina Sanok dysponuje danymi od przedsiębiorcy odbierającego odpady na podstawie umowy zawartej z Gminą Sanok oraz danymi PSZOK w Pisarowcach. Dane dotyczące zebranych odpadów w PSZOK Sanok pochodzą z dokumentów rozliczenia rekompensaty za świadczenie usług dla mieszkańców Gminy Sanok

W roku 2019 odebrano od mieszkańców Gminy Sanok 2796,572 Mg odpadów komunalnych. (Dla porównania w poprzednich latach zebrano: w 2018 -2643,92 Mg; 2017 - 2418,091 Mg; w 2016 – 2184,233 Mg; w 2015 -1783,5 Mg; w 2014 – 1487,9 Mg; w 2013 - 1306,96 Mg.) Przyjmując, że na terenie Gminy Sanok wytwarza odpady 14112 mieszkańców, nagromadzenie odpadów na mieszkańca za rok 2018 wynosiło 198 kg. W stosunku do wytworzonych w województwie podkarpackim, ilość odpadów zebranych od mieszkańców Gminy Sanok, była mniejsza od średniej ilości w województwie o 36 kg.

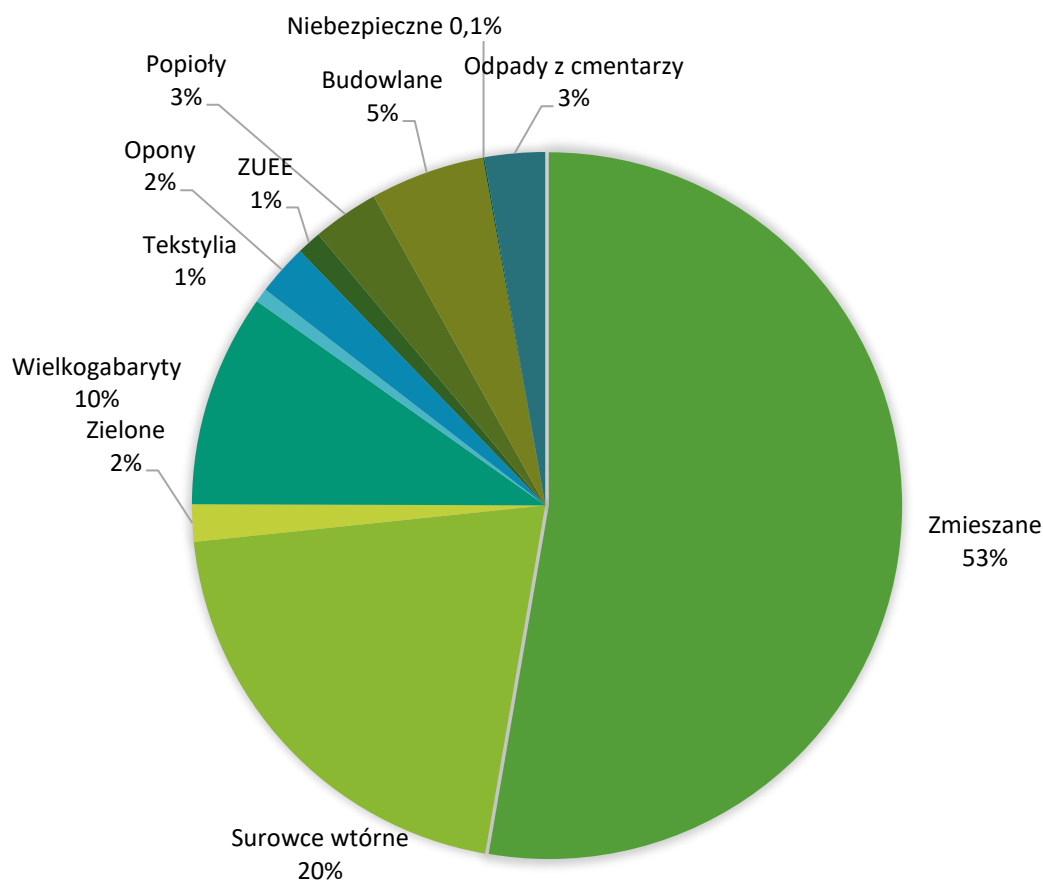
Od mieszkańców odebrano 2 311,950 Mg odpadów komunalnych w tym:

- zmieszanych odpadów komunalnych 1 469,250 Mg
- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu szkła, papieru 513,570 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 5,080 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 116,000 Mg
- zużytych opon 35,060 Mg
- odpadów z cementarzy 76,950 Mg
- popiołów 84,46 Mg
- przeterminowanych leków 0,180 Mg

W gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów zebrano łącznie 484,622 Mg odpadów, w tym:

- selektywnie zebranych odpadów tworzywa sztucznego, metalu, szkła, papieru 61,307 Mg
- zużytych urządzeń elektrycznych i elektronicznych 26,050 Mg
- odpadów wielkogabarytowych 155,830 Mg
- zużytych opon 29,930 Mg
- odpadów budowlanych 146,015 Mg
- zielone 47,44 Mg
- opakowań po materiałach niebezpiecznych 0,292 Mg
- chemikalia (farby tusze, żywice) 1,310 Mg

Wykres 1. Struktura zebranych i odebranych odpadów w 2019 roku.

W 2019 roku do końca września zmieszane odpady komunalne były przekazywane do zagospodarowania do regionalnej instalacji w Krośnie prowadzonej przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej – Krośnieński Holding Komunalny Sp. z o.o. z którą Gmina Sanok zawarła porozumienie, natomiast począwszy od października 2019 roku odpady zmieszane trafiały do instalacji komunalnej w Tarnobrzegu FCC Sp. z o.o., wybranej w ramach przetargu nieograniczonego. Odpady zielone przekazywane były do kompostowni KOMVITA w Leżajsku, z którą zawarto umowę.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne

Łącznie w 2019 r. zebrano 1469,250 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych. Miesięcznie na terenie gminy zbieranych było średnio 122,127 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, tj. o 1,305 Mg więcej w stosunku do roku poprzedniego.

Odpady zielone

Odpady zielone z terenu gminy zbierane są w gminnych punktach selektywnej zbiórki odpadów komunalnych:

- 1) Gminnym Punkcie Zbiórki Odpadów Segregowanych w Sanoku prowadzonym przez operatora - Sanockie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Sanoku,
- 2) Gminnym Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Pisarowcach prowadzonym przez Gminę Sanok.

Zebrane w punktach odpady zielone przekazywane były do ciepłowni w Krośnie (gałęzie i drewno), a także do kompostowani KOMWITA w Leżajsku (trawa, liście i drobne gałęzie).

Zgodnie z art. 6d ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, Wójt udzieliła zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów przedsiębiorcy wpisanemu do rejestru podmiotów wykonujących działalność regulowaną - TRANSPRZĘT sp. z o.o. sp. komandytowa. Odbiór odpadów od właścicieli nieruchomości w 2019 roku odbywał się na podstawie umowy Nr 511/ROS/78/2018 z dnia 13.12.2018 r.

1. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycie i odzysku niektórych frakcji odpadów komunalnych oraz poziom ograniczenie składowanych odpadów ulegających biodegradacji.

W związku z przesunięciem terminów składania sprawozdań za rok 2019 wynikających z niewystarczającego funkcjonowania bazy danych o produktach i opakowaniach oraz gospodarce odpadami (BDO) za pośrednictwem której należy złożyć sprawozdania za rok 2019, oraz wprowadzeniem w marcu 2020 roku stanu zagrożenia epidemiologicznego COVID – 19, na dzień przygotowywania raportu nie ma wystarczających danych do obliczenia poziomów recyklingi odpadów surowcowych, odzysku odpadów budowlanych oraz ograniczenia składowania odpadów ulegających biodegradacji.

2. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych.

Zestawienie kosztów poniesionych w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, wykonano na podstawie zestawienia wydatków poniesionych w roku 2019.

Zgodnie z art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. z 2019, poz. 2010 ze zm.) z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina pokrywa koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują koszty:

- 1) odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych;
- 2) utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 3) obsługi administracyjnej systemu;
- 4) edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty

utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym. W ramach umowy na odbieranie odpadów komunalnych przedsiębiorca wyposaża mieszkańców w worki do selektywnego zbierania odpadów. Usługa ta wliczona jest w system gospodarki odpadami.

Z pobranych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi gmina może pokryć koszty usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (usuwanie dzikich wysypisk). W roku 2019 wydatki na usuwanie dzikich wysypisk ponoszono ze środków budżetowych nie pochodzących z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Łącznie wydatki na system gospodarki odpadami w 2019 r. wyniosły 2.274.144 zł.

Tabela 9. Wykaz poniesionych kosztów na gospodarkę odpadami.

Lp.	Opis zadania	Kwota wydatkowana
1.	Odbiór i transport odpadów zmieszanych oraz odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów wraz z kosztami odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania.	1.099.279,- zł
2.	Zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych w regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych	777.890,- zł
3.	Opłata za Gminny Punkt Zbiórki Odpadów w Sanoku (zbieranie i zagospodarowanie, w tym odzysk i recykling)	130.244,- zł
4.	Utrzymanie i obsługa Gminnego Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów w Pisarowcach	109.756,- zł
5.	Koszty obsługi administracyjnej	156.975,- zł
7.	Edukacja ekologiczna	0,- zł
Razem wydatki		2.274.144,- zł
Wpływy		2.183.706,- zł
Bilans		-90.438,- zł

Łącznie wydatki poniesione od 1.01.2019 r do 31.12.2019 r na system gospodarki odpadami wyniosły 2.274.144 zł. Dochody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami w roku 2019 wyniosły 2.183.706 zł. Z uwagi na niższe niż planowane wpływy z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z budżety Gminy Sanok wydatkowano na system gospodarki odpadami komunalnymi 90.438 zł. Na deficyt składają się zaległości w opłatach za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wzrost ilości odpadów które trafiły do systemu.

W 2019 roku podwyższono opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zamieszkałych, którzy segregują odpady z 8 złotych na 12 złotych od każdego mieszkańca zamieszkującego nieruchomość. Właściciele nieruchomości, którzy nie segregują odpadów ponosili opłatę w wysokości 23 złotych od osoby. W wyniku tej podwyżki uzyskano znaczny wpływ do budżetu, a dopłata którą wniesiono do systemu jest znacznie mniejsza niż w roku 2018.

3. Likwidacja dzikich wysypisk.

W 2019 roku zlikwidowano 7 dzikich wysypiska w ramach 5 zleceń - przy drodze Jurowce – Kostarowce – Pisarowce, w Pisarowcach, przy drodze Łodzina – Witryłów, przy drodze Mrzygłód Zagródki, na którym zalegały odpady rozbiórkowe, popioły, opony oraz odpady komunalne, oraz w Sanoczku i Mrzygłodzie gdzie podrzucano odpady zawierające azbest. Łącznie usunięto 7,56 Mg odpadów, za kwotę 9.247,75 zł. Likwidacja dzikich wysypisk finansowana była ze środków budżetowych, zgodnie z zasadą, że właścicielem odpadów jest właściciel terenu, na którym one się znajdują.

Tabela 10. Wykaz zlikwidowanych w 2019 r. dzikich wysypisk.

Lp.	Miesiąc	Miejscowość	Rodzaj odpadów	Masa [Mg]	Kwota wydatkowana na usunięcie
			Razem	7,56	9.247,75 zł
1	kwiecień	Droga Jurowce-Kostarowce-Pisarowce (2 szt.)	Odpady komunalne	0,50	950,00 zł
2	maj	Pisarowce i droga Łodzina-Witryłów (2 szt.)	Opony, odpady rozbiórkowe i budowlane	2,50	6 156,00 zł
3	czerwiec	Droga Mrzygłód - Zagródki -Końskie	Odpady komunalne	0,50	800,00 zł
4	listopad	Mrzygłód	Odpady zawierające azbest	2,06	680,79 zł
5	listopad	Sanoczek	Odpady zawierające azbest	2,00	660,96 zł

Ochrona i pielęgnacji terenów zieleni

Utrzymanie terenów zieleni.

W ramach bieżącego utrzymania zieleni prowadzone są wycinki drzew (zagrożających bezpieczeństwu, obumarłych, uszkodzonych oraz kolidujących z realizowanymi inwestycjami), pielęgnacje oraz nowe nasadzenia.

W ramach pielęgnacji zieleni koszone są parki wpisane do rejestru zabytków: park w Pisarowcach, park w Kostarowcach oraz park w Falejówce.

Aby podnieść walory estetyczne i krajobrazowe preferowane są do sadzenia drzewa liściaste rodzimych gatunków: lipy, klony, jarzęby, dęby. Łącznie na terenach komunalnych nasadzono 31 szt. drzew.

Na prace w zieleni wydatkowano:

- 1) wycinki – 41.678,20 zł
- 2) pielęgnacje – 5.259,60 zł
- 3) nasadzenia – 2430,00 zł
- 4) koszenia parków – 21.600,00 zł

W ramach utrzymania zieleni, w przypadku drzew starych, objętych ochroną zarówno przyrodniczą jak i konserwatorską lub mających szczególne walory przyrodnicze czy krajobrazowe, wykonywane były dokumentacje dendrologiczne.

W 2019 roku przeprowadzono I etap rewitalizacji parku w Markowcach obejmujący pielęgnację zieleni, usuwanie drzew starych i nierokujących oraz samosiewów. Prace zostały wykonane w ramach projektu: Rewitalizacja i zagospodarowanie zabytkowego parku w Markowcach w Gminie Sanok realizowanego w ramach Programu Rozwoju obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, działanie „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” operacje typu „Kształtowanie przestrzenie publicznej”. Koszt I etapu rewitalizacji wynosił 88.744,68 zł.

Pomniki przyrody ożywionej – drzewa.

Pomniki przyrody to jedna z form ochrony indywidualnej, której podlegają pojedyncze twory przyrody ożywionej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej czy też krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je spośród innych.

Na terenie Gminy Sanok znajduje się 9 drzew objętych ochroną pomnikową. W 2019 roku po przeprowadzeniu inwentaryzacji, wykonaniu opinii dendrologicznej oraz uzgodnieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Rzeszowie odnowiono akty prawne dotyczące trzech pomników przyrody oraz ustanowiono jeden nowy pomnik przyrody.

Tabela 11. Wykaz podjętych w 2019 r. uchwał dotyczących pomników przyrody.

Lp.	Miejscowość	Opis obiektu	Nazwa	własność	Akt tworzący formę ochrony przyrody	Data utworzenia pomnika przyrody
1	Hłomcza	Dąb szypułkowy – obw. 588	Piotr	Parafia Greko-kat.	Uch. Nr VIII/50/2019 Rady Gminy Sanok z 30 kwietnia 2019 r.	08.05.1974
2	Hłomcza	Dąb szypułkowy – obw. 706	Paweł	Parafia Greko-kat.	Uch. Nr VIII/50/2019 Rady Gminy Sanok z 30 kwietnia 2019 r.	08.05.1974
	Łodzina	Dąb szypułkowy – obw. 575	Stanisław	Osoba fizyczna	Uch. Nr VIII/50/2019 Rady Gminy Sanok z 30 kwietnia 2019 r.	08.05.1974
3	Łodzina	Dąb szypułkowy – obw. 716	Zdzisław	Parafia Rzymsko-kat.	Uch. Nr VIII/49/2019 Rady Gminy Sanok z 30 kwietnia 2019 r.	30.04.2019

Działania ekologiczno- edukacyjne.

W ramach edukacyjnych działań ekologicznych w 2019 roku przeprowadzono trzy konkursy dla dzieci z terenu Gminy Sanok.

1. Konkurs *Jakie powietrze - takie życie* III edycja. Konkurs przeprowadzono w trzech kategoriach: dzieci młodsze wykonywały maskotkę z odpadów, a dzieci starsze LAPBOOK na temat niskiej emisji. Na nagrody dla dzieci wydatkowano 1.844,13 zł.
2. *Listy dla ziemi* to konkurs realizowany w ramach współpracy z Fundacją Ekologiczną Arka, która przygotowała materiały edukacyjne, plakaty oraz papier z recyklingu do pisania listów. Tematem przewodnim była ochrona powietrza i segregacja odpadów. Zakupiono nagrody dla zwycięzców na kwotę 759,53 zł.
3. Działanie edukacyjne wpływające na podniesienie poziomu recyklingu odpadów z papieru i tektury to zbiórka makulatury realizowana przez szkoły z terenu Gminy Sanok. Zwycięzcą konkursu była szkoła w Pisarowcach, która w przeliczeniu na dziecko 80,26 kg. Na nagrody wydatkowano 1.019,50 zł.

Łącznie na działania konkursowe w zakresie edukacji ekologicznej przeznaczono 3.622,16 zł.

Działania administracyjne i w zakresie ochrony środowiska.

1. Administracyjny nadzór nad terenami zieleni.

Na podstawie ustawy z dnia 21 sierpnia 2004 r. o ochronie przyrody Wójt wydaje zezwolenia na usuwanie drzew dla osób prawnych oraz innych podmiotów w przypadku usuwania drzew związanych w prowadzeniem działalności gospodarczej, przyjmuje zgłoszenia od osób fizycznych dotyczące zamiaru usuwania drzew oraz wystąpienia złomów i wywrotów.

W 2019 r. wydano 29 decyzji na usuwanie drzew podmiotom prawnym. Przyjęto 270 zgłoszeń osób fizycznych dotyczące zamiaru usuwania drzew oraz wystąpienia złomów i wywrotów oraz przeprowadzono oględziny potwierdzone protokołami.

W roku 2019 wydano jedną decyzję naliczającą karę za usunięcie drzew..

2. Oceny oddziaływania na środowisko.

Do kompetencji Wójta należy prowadzenie postępowań w zakresie oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie oddziaływać na środowisko, zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 283 ze zm.) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U. z 2016 r. poz. 71) zastąpionego w 2019 roku rozporządzeniem Rady

Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko Dz.U. z 2019 r. poz. 1839).

W 2019 roku rozszerzono zakres przedsięwzięć dla których Wójt jest właściwy do wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w związku z tym wydanych zostały 5 decyzji środowiskowych.

3. Usuwanie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania.

W analizowanym okresie podejmowane były działania wynikające z art. 26 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, czyli nakazaniu posiadaczowi odpadów usunięcia ich z miejsc do tego nieprzeznaczonych, zgodnie z kompetencjami przyznanymi wójtom. W roku 2019 prowadzone było jedno postępowanie dotyczące nakazaniu usunięcia odpadów w Sanoczku. Odpady zostały usunięte.

POLITYKA SPOŁECZNA.

9. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W GMINIE SANOK NA LATA 2019-2025.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sanok w latach 2019 – 2025 w 2019r. była w fazie tworzenia. Szczegółowy harmonogram prac wyglądał następująco: Początek prac nad strategią ustalono na dzień 01.01.2019r, aby mieć odpowiedni czas na pozyskanie danych zastanych oraz konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy Sanok oraz interesariuszami. Z dniem 01.05.2019r autorzy skorzystali z metody heurystycznej w postaci burzy mózgów i po głębokiej analizie metod prowadzenia konsultacji oraz w oparciu o doświadczenia Gminy postanowiono skorzystać z sondażu diagnostycznego, stosując technikę ankiety. W związku z rozległą powierzchnią Gminy ankietowanie przeprowadzono w okresie od 01.06.2019r do 31.10.2019r. Zwrotność z ankiet wyniosła 33,7 % co stanowi 1,6 % w całej populacji pełnoletnich mieszkańców Gminy. Część wprowadzająca i diagnostyczno - analityczna powstała w grudniu 2019, programowa styczeń – luty 2020r.

Celem głównym Gminnej Strategii jest dążenie do poprawy standardu życia, zapewnienia warunków sprzyjających osobistemu rozwojowi, wzrostu produktywnego zatrudnienia oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy Sanok. Poniżej wymieniono cele strategiczne związane stricte z pomocą społeczną do realizacji na lata 2019-2025

Cel strategiczny 1 w obszarze demografii i zatrudnienia: Tworzenie warunków polepszenia zatrudnienia, rozwoju zawodowego i propagowanie zatrudnienia w regionie.

Kierunki działań :

- Praca socjalna z rodzinami dotkniętymi bezrobociem w celu zwiększenia szans na zatrudnienie i utrzymanie pracy zawodowej.
- Kontrakt socjalny jako umowa z klientem określająca cele i zadania oraz zakres pracownika socjalnego, monitorowanie i wspomaganie osoby bezrobotnej.
- Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną i zawodową osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.
- Podejmowanie współpracy z PUP w Sanoku w zakresie upowszechniania ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach, organizacji robót publicznych, prac społecznie użytecznych, interwencyjnych i zatrudnienia socjalnego.
- Współpraca z agencjami zatrudnienia i firmami szkoleniowymi w celu dokształcania mieszkańców (w tym w ramach środków z UE)
- Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej, i organizacji pozarządowych;
- Wspieranie przedsiębiorczości i kreatywności, programów z zakresu aktywizacji osób bezrobotnych w tym 20+ i 55+
- Promowanie Gminy jako miejsca przychylnego inwestorom
- Promowanie patriotyzmu lokalnego w zakresie inwestycji

Cel strategiczny 1 w obszarze edukacji: Podniesienie jakości kształcenia

Kierunki działań:

- Stały kontakt z dyrektorami szkół w celu uzgodnienia kalendarza imprez w regionie
- Wprowadzenie systemów motywacyjnych, angażujących nauczycieli w działania Gminy
- Stworzenie programu współpracy międzypokoleniowej w celu zachowania tradycji kultury regionu
- Stałe informowanie szkół o ciekawych ofertach szkoleniowych również z zachowań behawioralnych
- Pomoc i wsparcie finansowe dla najlepszych nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego
- Wsparcie psychologiczne dla nauczycieli w celu zapobiegania wypaleniu zawodowemu
- Promowanie szkolnictwa lokalnego jako placówek o wysokiej jakości kształcenia
- Zaangażowanie dyrektorów szkół w kreowanie pozytywnego wizerunku
- Włączenie szkół w działania public relations Gminy
- Podjęcie działań promujących uruchomienie własnej działalności w zakresie żłobków i przedszkoli
- Podjęcie próby uruchomienia żłobka lub przedszkola na podstawie partnerstwa publiczno-prywatnego
- Współpraca w organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia klubów dziecięcych.

Cel Strategiczny 1 w obszarze ochrony zdrowia: Podniesienie dostępności do usług medycznych w Gminie

Kierunki działań:

- profilaktyczne badania przeciwdziałania gruźlicy,
- badania mammograficzne dla kobiet,
- badania przesiewowe zapobiegające chorobom nowotworowym
- profilaktyczne badania we krwi dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych,
- program profilaktyki stomatologicznej dla dzieci o wysokim zagrożeniu próchnicą zębów,
- program pomocy dla ludzi chorych na choroby nowotworowe i ich rodzin w ramach paliatywnej opieki domowej
- program zapobiegania i eliminowania wad postawy i skrzywień bocznych kręgosłupa u dzieci.

Cel strategiczny 1 w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej: Wspieranie osób i rodzin dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie

Kierunki działań:

- Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków
- Zapewnienie rodzinom dotkniętym problemami alkoholowymi, narkomanii i przemocy w rodzinie szerszego dostępu do wsparcia psychologicznego, prawnego
- Zintensyfikowanie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie uzależnień w szczególności skierowanej do dzieci i młodzieży.
- Tworzenie grup wsparcia, klubów abstynentów dla osób uzależnionych i współuzależnionych,
- Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w tym psychologicznego i prawnego.
- Zintensyfikowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Podejmowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi
- działającymi na rzecz dotkniętych przemocy w rodzinie.
- Praca socjalna z osobami i rodzinami dotkniętymi problemami uzależnienia i przemocy w rodzinie, udzielanie pomocy interwencyjnej w celu zapewnienia bezpieczeństwa, powstrzymanie kryzysu i przemocy w rodzinie.

Cel strategiczny 2 w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej: Wspieranie osób starszych i ubogich w celu poprawy jakości ich życia

Kierunki działań:

- Wsparcie osób ubogich pracą socjalną, np. poprzez zawieranie kontraktów socjalnych.
- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.

- Promowanie wśród osób zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz tzw. pomocy sąsiedzkiej.
- Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej i rzeczowej osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej.
- Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz osób starszych i ubogich.
- Integracja międzypokoleniowa osób starszych i ubogich, poprzez organizacje wspólnie spędzanego czasu wolnego.
- Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich m.in. poprzez organizowanie dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, umożliwienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- Tworzenie i utrzymanie Klubu Seniora.
- Praca socjalna w celu zapewnienia kontaktów z placówkami opieki zdrowotnej, udzielanie pomocy w korzystaniu z różnych form rehabilitacji leczniczej i społecznej.
- Zapewnienie odpowiednich form opieki osobom wymagającym pomocy: pomoc usługowa, ekonomiczna, praca socjalna.

Cel strategiczny 3 w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej: Wspieranie osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych w środowisku zamieszkania oraz zwiększenie ich udziału w życiu społecznym

Kierunki działań:

- Rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi
- działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych
- Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych
- Prowadzenie pracy socjalnej z osobami niepełnosprawnymi,
- Udzielanie przez GOPS pomocy finansowej, rzeczowej i usługowej osobom niepełnosprawnym.
- Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji i przysługujących im prawach i uprawnieniach m.in. poprzez wykorzystanie sieci Internet.
- Przeciwdziałanie izolacji osób niepełnosprawnych, ich rodziców czy opiekunów m.in. poprzez podejmowanie inicjatyw umożliwiających ich integrację z całą społecznością gminy.
- Poradnictwo w zakresie ustalania stopnia niepełnosprawności, rodzajów ulg, uprawnień i możliwości dofinansowania przysługujących osobom niepełnosprawnym.
- Podejmowanie współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sanoku, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych m.in. przy likwidacji barier i poszerzeniu oferty rehabilitacyjnej i dostępności sprzętu rehabilitacyjnego.

- Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby niepełnosprawne w codziennym życiu.
- Poprawa dostępności i jakości usług opiekuńczych obejmujących pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- Rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób chorych na określone jednostki chorobowe
- Zwiększenie dostępu osób chorych do informacji o możliwych formach wsparcia.
- Pozyskiwanie wolontariuszy mogących wspierać osoby długotrwale chore w codziennym życiu

Cel strategiczny 3 w obszarze polityki społecznej i pracy socjalnej: Przeciwdziałanie dysfunkcjom opiekuńczo-wychowawczym w rodzinach wymagających profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu pojawiających się trudności, mających odzwierciedlenie w rozwoju dzieci i młodzieży

Kierunki działań:

- Systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo-wychowawczym polegająca m.in. na diagnozie deficytów w zakresie pełnienia ról rodzicielskich, wydolności opiekuńczo-wychowawczej, zaniedbań względem dzieci oraz ocenie sytuacji dziecka w rodzinie, środowisku szkolnym, rówieśniczym.
- Pomoc materialna dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji ekonomicznej realizowana przez GOPS,
- Tworzenie i utrzymywanie istniejących świetlic środowiskowych działających w poszczególnych miejscowościach, oferujących całodzienną pomoc dzieciom z rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi,
- Systematyczna współpraca z istniejącymi w powiecie sanockim jednostkami zapewniającymi całodobową opiekę dzieciom i młodzieży oraz z wymiarem sprawiedliwości właściwym ze względu na położenie gminy, w szczególności z sądem rodzinnym i kuratorami sądowymi dla dzieci i młodzieży.
- Współpraca z organizacjami pozarządowymi promującymi rodzinne formy opieki zastępczej.
- Współuczestnictwo w kampaniach medialnych i informacyjnych organizowanych przez inne podmioty pomocy społecznej (PCPR, ROPS, inne).
- Systematyczne współdziałanie GOPS-u z placówkami oświatowymi w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży uczęszczającej do szkół, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom.
- Utworzenie grup wsparcia dla młodzieży z problemami społecznymi.

- Praca socjalna w celu wsparcia rodziny w przezwyciężeniu istniejących problemów czy zaniedbań, przeciwdziałanie demoralizacji i patologii w rodzinie.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustaw:

- o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. tj. Dz.U. poz.1946 z 2019r.
- o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. tj. Dz.U. poz.1111 z 2019r. ,
- o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z 11 lutego 2016r. tj. Dz.U.poz. 2407 z 2019r.
- o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. tj. Dz.U. poz.2220 z 2018r.,
- o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. tj. Dz.U. poz. 670 z 2019r.
- ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014 r. tj. Dz.U. z 2017 r. poz. 2092,
- o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z 9 lipca 2005r. tj. Dz.U. poz.1390 z 2015r.
- o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. tj. Dz.U. poz.1390 z 2019r.
- o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. tj. Dz.U. poz. 1481 z 2019r.
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych tj. Dz.U. poz. 1373 z 2019r. ,
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” tj. Dz.U. poz. 473 z 2019r.,
- Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 lipca 2019r. zmieniającego Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” Dz.U. poz.1343 z 2019r.

W analizowanym 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku udzielił pomocy w ramach realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej **685 rodzinom** w których zamieszkuje **2 037 osób**. Rodziny objęte pomocą to przede wszystkim:

- 10 osób bezdomnych;
- 323 rodziny dotknięte ubóstwem;
- 73 rodziny wielodzietne;
- 17 rodzin niepełnych;
- 12 rodzin alkoholich;
- 188 rodzin, w których występuje niepełnosprawność;
- 153 rodziny, w których występuje długotrwała choroba;
- 132 rodziny bezrobotnych;
- 45 osób samotnych;
- 79 rodzin emerytów i rencistów.

W ramach realizacji świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej wydano **1616 decyzji administracyjnych**. Udzielano świadczeń pieniężnych w następujących formach:

- zasiłków celowych – jednorazowe świadczenia przyznawane osobom i rodzinom z powodu trudnej sytuacji materialnej (ubóstwa) z przeznaczeniem na zakup leków, leczenie, zakup żywności, opału, opłacenia energii elektrycznej, poprawy warunków zamieszkania (w ramach drobnego remontu); pomocy udzielono **324 rodzinom na łączną sumę 753 370 zł**,
- zasiłków celowych specjalnych - jednorazowe świadczenia przyznawane osobom i rodzinom w szczególnie uzasadnionych przypadkach pomimo iż dochód osoby czy rodziny przekracza kryterium dochodowe rodziny z przeznaczeniem na zakup leków, leczenie, zakup żywności, opału, opłacenia energii elektrycznej, poprawy warunków zamieszkania (w ramach drobnego remontu); pomocy udzielono **11 rodzinom na łączną sumę 18 127 zł**,
- zasiłków okresowych – świadczenia są przeznaczone dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w szczególności ze względu na bezrobocie, długotrwałą chorobę, niepełnosprawność lub brak uprawnień do renty rodzinnej po członku rodziny; pomocy udzielono 159 osobom i rodzinom, wypłacono **943 świadczeń na kwotę łączną 396 457 zł**,
- zasiłków stałych – świadczenia dotyczą osób, które ze względu na niepełnosprawność lub podeszły wiek nie posiadają własnych środków finansowych, lub gdy ich dochód nie przekracza kwoty kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (tj. 701,00 zł.-), pod warunkiem, że ich dochód lub dochód rodziny, w której zamieszkują nie przekracza kryteriów zgodnych z ustawą o pomocy społecznej; w 2018r. pomocy w takiej formie udzielono 112 osobom, wypłacając **1130 świadczeń na łączną kwotę 641 240 zł**,
- wynagrodzenia należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd – pomoc realizowana jest dla opiekunów prawnych osób ubezwłasnowolnionych zrealizowane dla **2 osób na łączną kwotę 15 707 zł**,

Świadczenia niepieniężne to przede wszystkim:

- zdarzenia losowe w 2019r. zrealizowano pomoc dla 7 rodzin o łącznej wartości 35 500 zł,
- sprawienie pogrzebu koszty sprawienia pogrzebu w 2019r. wyniosły łącznie 8 555 zł.- dla 3 osób,
- zapewnienie schronienia – pomocy udzielono 10 osobom na łączną kwotę 78 205 zł,
- posiłki – realizowane głównie w ramach realizacji Rządowego programu „Posiłek dla potrzebujących” skierowany do dzieci i młodzieży szkolnej; w 2019r. pomocy w formie posiłków udzielono 425 dzieciom, które uczęszczają do 16 szkół podstawowych na terenie gminy Sanok, jak też do 12 szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych, których siedziba jest poza gminą Sanok na łączną sumę 297 282 zł,

- usługi opiekuńcze – gmina Sanok w 2019r. realizowała usługi opiekuńcze dla 32 osób starszych, samotnych, niepełnosprawnych, nie radzących sobie z prowadzeniem gospodarstwa domowego oraz usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi dla 13 osób,
- odpłatność w Domach Pomocy Społecznej w 2019r. przebywało 65 osoby, za które gmina ponosiła odpłatność zgodnie z zasadami zawartymi w ustawie o pomocy społecznej. Średnia kwota odpłatności ponoszona przez gminę na jednego mieszkańca przebywającego w Domu Pomocy Społecznej wynosiła miesięcznie 2 558,17 zł.

W 2019r. pracownicy socjalni świadczyli pomoc w formie pracy socjalnej na rzecz 237 rodzin, w których zamieszkuje 687 osób. Udzielano również pomocy w ramach poradnictwa specjalistycznego – prawnego, psychologicznego i rodzinnego na rzecz 132 rodzin zamieszkujących na terenie gminy Sanok.

Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane w 2019r. to przede wszystkim procedury Niebieskiej Karty. W ubiegłym roku przemoc w rodzinie została zdiagnozowana w 59 rodzinach, w których osób dotkniętych przemocą było 72, w tym 44 kobiety, 11 mężczyzn i 17 małoletnich dzieci. Nie stwierdzono by ofiarami przemocy były dzieci. Najczęściej stosowane formy przemocy to przemoc fizyczna i psychiczna. Osobami stosującymi przemoc było 5 kobiet i 52 mężczyzn. Działania podjęte w związku ze stwierdzeniem przemocy w rodzinie to:

- 129 osób objętych monitoringiem pracownika socjalnego i dzielnicowego,
- 46 osób poddanych konsultacji psychologicznej,
- 6 osób objęte monitoringiem psychologa i pracownika socjalnego,
- 8 wniosków skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 5 wniosków skierowanych do Prokuratury Rejonowej w Sanoku,
- 2 podpisane Krucjaty Trzeźwości,
- 5 rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.

Realizacja przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku ustawy o systemie oświaty dotyczyła pomocy materialnej dla uczniów. W 2019r. wypłacono stypendia dla 453 uczniów, w tym dla 335 uczniów szkół podstawowych, dla 118 uczniów szkół ponadpodstawowych. Ponadto udzielono wsparcia 13 uczniom w formie zasiłku szkolnego. Łączna wartość wypłaconych świadczeń wynosiła 313 617,00 zł.-

Karty Dużej Rodziny w 2019r. wydano 271 osobom. 242 osoby otrzymało karty w formie tradycyjnej, 21 osób – karty elektroniczne i 8 osób zarówno kart tradycyjne jak i elektroniczne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku w 2019r. realizował również ustawę o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w szczególności związaną z zatrudnieniem 6 asystentów rodziny. W raportowanym okresie z pomocy asystentów rodziny korzystało 87 rodzin. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona

średnio przez 2-3 lata. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15. W tutejszym Ośrodku pracę asystenta rodziny wykonuje 1 osoba z wykształceniem psychologicznym, 2 osoby z wykształceniem pedagogicznym i 3 osoby, które ukończyły studia na kierunku praca socjalna.

W 2019r. gmina Sanok była zobowiązana do ponoszenia odpłatności za dzieci przebywające w placówkach opiekuńczych. W przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczej gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w placówce ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w placówce opiekuńczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w placówce opiekuńczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w placówce opiekuńczej.

W 2019r. gmina Sanok ponosiła odpłatność dla 14 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczych, w tym 10% wydatków za 3 dzieci; 30% wydatków za 3 dzieci i 50% wydatków za 8 dzieci na łączną kwotę 67 817,15 zł.-.

W związku z wejściem ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci od 1 kwietnia 2016r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania tejże ustawy. W 2019r. wydano 5 302 decyzje administracyjne dotyczące przyznania świadczenia 500+. W tym samym okresie wydano 116 decyzji administracyjnych odmawiających przyznania świadczeń wychowawczych. Powodem decyzji odmownych było przekroczenie kryterium dochodowego do przyznania świadczenia na pierwsze dziecko realizowane do 30 czerwca 2019r. Średniomiesięcznie na wypłaty świadczeń w ramach programu 500+ za 2019r. przeznaczana jest kwota 1 408 246 zł.- Od 1 lipca 2019r. zmieniła się ustawa o świadczeniach wychowawczych, gdzie prawo do świadczenia wychowawczego otrzymały wszystkie rodziny bez względu na dochód wychowujące dzieci do 18 roku życia. W okresie od stycznia do czerwca 2019r. przeciętna liczba dzieci uprawnionych do świadczenia wynosiła – 2 271 zaś od lipca do grudnia 2019r. - 3 286. Zanotowano wzrost świadczeń o 45,09%. W 2019r. nie stwierdzono aby środki pobierane przez rodziny były wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem. Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny są ściśle rozliczane z wykorzystywania środków. W przypadku wszystkich osób, które otrzymały decyzje odmowne, prawo do świadczenia wychowawczego do czerwca 2019r. na pierwsze dziecko zostało wstrzymane po

podjęciu przez rodziców zatrudnienia. Dochód z tytułu zatrudnienia spowodował przekroczenie kryterium dochodowego. Nie odnotowano przypadku, w którym jedno z rodziców rezygnowałoby z zatrudnienia celem uzyskania świadczeń wychowawczych lub rodzinnych czy z pomocy społecznej.

Ustawa o świadczeniach rodzinnych zawiera szereg świadczeń, które są realizowane i wypłacane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W 2019r. wydano 5 077 decyzji administracyjnych dotyczące przyznania świadczeń rodzinnych w tym 423 decyzje dotyczące zmiany wysokości świadczenia pielęgnacyjnego. W tym samym okresie wydano 352 decyzje administracyjne odmawiające przyznania świadczeń rodzinnych. Zasiłki rodzinne w 2019r. pobierało średniomiesięcznie 722 rodziny na rzecz 1412 dzieci. Do zasiłków rodzinnych przysługują dodatki. W raportowanym okresie rodziny pobierały następujące dodatki z tytułu:

- urodzenia dziecka – 83 dzieci,
- wychowywania dziecka w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 43 rodziny otrzymało 509 świadczeń,
- samotnego wychowywania dziecka – 39 rodzin pobrało 478 świadczeń,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka – 113 rodziny otrzymało 1356 świadczeń;
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – na 276 dzieci pobrano łącznie 3 317 świadczeń,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 1235 dzieci otrzymało jednorazowe świadczenie,
- podjęcia nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w tym z tytułu dojazdów do szkoły – dla 278 dzieci i tytułu zamieszkania w internacie – dla 13 dzieci w roku szkolnym 2018/2019 oraz 2019/2020.

Świadczenia pielęgnacyjne w 2019r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sanoku wypłacał łącznie średniomiesięcznie na rzecz 191 osób, w tym dla 58 opiekunów dzieci niepełnosprawnych oraz 133 opiekunów dorosłych niepełnosprawnych, które prawo do świadczenia otrzymały w wyniku odwołania się od decyzji odmownych wydanych przez GOPS a uchylonych i przyznających świadczenie przez SKO w Krośnie. Łączny koszt wypłaty tych świadczeń w 2019r. wynosił 3 605 858 zł.

Specjalny zasiłek opiekuńczy w 2019r. otrzymywało 9 osób pobierając łącznie 107 świadczeń o wartości 65 369 zł.

Zasiłek pielęgnacyjny wypłacany był w 2019r. w wysokości 184,42 zł., od stycznia do października i 215,84 zł.- od listopada w łącznej wysokości 1 239 636 zł.- w następujących przypadkach:

- na rzecz dzieci niepełnosprawnych – 166 dzieci, 1992 świadczenia
- na rzecz osób powyżej 16 roku życia, posiadających orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności powstałym nie później niż do 21 roku życia – 229 osób, 2741 świadczeń;
- na rzecz osób powyżej 16 roku życia legitymujących się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności – 143 osoby, 1716 świadczeń;

- na rzecz osób powyżej 75 roku życia nie posiadających prawa do dodatku pielęgnacyjnego – 8 osób, 90 świadczeń.

Zasiłek dla opiekuna pobierało 2 osoby w łącznej wysokości 14 880 zł.

Jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka wypłacono na rzecz 142 dzieci. Tzw. „becikowe” jest również obwarowane kryterium dochodowym – dochód za rok bazowy nie może przekroczyć kwoty 1922 zł. na osobę w rodzinie. Wydano 4 decyzje odmawiające przyznania świadczenia z uwagi na przekroczenie kwoty kryterium dochodowego. Koszt świadczeń za 2019r. - 142 000 zł.-

Świadczenie rodzicielskie w 2019r. pobierało łącznie 82 kobiety o wartości łącznej 485 468 zł.- za 527 świadczeń.

W raportowanym okresie świadczenia funduszu alimentacyjnego otrzymywały 46 rodziny na rzecz 77 dzieci. W sprawie przyznania świadczenia wydano 55 decyzji administracyjnych, natomiast w sprawie odmowy przyznania świadczenia – 1 decyzja administracyjna. Powodem odmowy było przekroczenie kryterium dochodowego (725,00 zł.- na osobę w rodzinie do 30.09.2019r. i od 1.10.2019r. - 800,00 zł.-). Zgodnie z ustawą kwota danego świadczenia na uprawnione dziecko do alimentów wypłacana jest w wysokości zasądzonych alimentów, nie więcej jednak niż 500 zł.- na dziecko. Średniomiesięczny koszt wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosi 29 059 zł.-

Jednocześnie po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzone są działania wobec dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Sanok. W 2019r. prowadzono działania wobec 84 dłużników alimentacyjnych zamieszkałych na terenie gminy Sanok. Do działań prowadzonych na rzecz dłużników alimentacyjnych należały:

- przeprowadzenie wywiadu środowiskowego oraz przyjęcia oświadczenia majątkowego – 42 dłużników;
- przekazanie wyników wywiadu oraz oświadczenia komornikowi sądowemu – 42 dłużników;
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w PUP jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy – 14 dłużników;
- poinformowanie urzędu pracy o konieczności aktywizacji zawodowej dłużnika – 14 dłużników;
- wszczęcie postępowania i wydanie decyzji wobec dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 6 dłużników;
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 Kodeksu Karnego – 42 dłużników;
- skierowanie do starosty wniosku o zatrzymaniu prawa jazdy – 2 dłużników;
- przekazanie informacji gospodarczej do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego – 84 dłużników, aktualizacje wpisów prowadzone są systematycznie w każdym kwartale.

Wskutek prowadzonych działań odzyskano kwotę 102 073,19 zł.- z czego: 81 236,96 zł.- przekazano na zwrot odsetek, pozostałe na spłatę należności głównej, w tym do budżetu państwa przekazano kwotę 49 982,68 zł.- zaś do gminy - 20 836,23 zł.-.

Podsumowując należy stwierdzić, że w 2019r. znacznie zmniejszyła się liczba osób i rodzin korzystających z różnych form pomocy społecznej. Tendencja spadkowa widoczna jest już od 2016r. i związana jest ściśle z wprowadzeniem świadczeń wychowawczych – 500+. Wiele rodzin zrezygnowało z korzystania świadczeń, czy też stypendiów socjalnych motywując swoją decyzję o wystarczającym wsparciu z programu 500+. Z roku na rok widoczna jest również tendencja spadkowa dotycząca korzystania z świadczeń rodzinnych oraz 500+ na pierwsze dziecko. We wszystkich przypadkach odmowa przyznania świadczenia spowodowana jest przekroczeniem kryterium dochodowego. Zanotowano pozytywną zmianę dotyczącą podejmowania zatrudnienia przez osoby długotrwale bezrobotne. Możliwość stałej pracy jest ich zdaniem korzystniejsza od pobieranych świadczeń, mimo, że tracą prawo do świadczeń rodzinnych i 500+ na pierwsze dziecko.

W swoich działaniach Ośrodek współpracuje z różnymi instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz pomocy społecznej - PKPS, CARITAS, sądami, Policją, kuratorami sądowymi, szkołami, i in.

10. PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH.

Alkoholizm jest jednym z najczęstszych problemów społecznych w naszym kraju. Również w gminie Sanok zajmuje on wysoką pozycję wśród występujących tu problemów. Nadużywanie alkoholu wywiera negatywny wpływ na wiele dziedzin życia osoby uzależnionej, jak również jej otoczenia. Dotyka członków rodziny, wpływa na funkcjonowanie lokalnej społeczności i często jest przyczyną przemocy i cierpienia. Coraz częściej zdarza się, że po alkohol sięgają nastolatki, a nawet dzieci. Najczęściej spożywanym alkoholem przez mieszkańców gminy Sanok jest wino, na drugim miejscu znajduje się piwo, a następnie wódka oraz likiery, whisky, gin itd.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sanok, określa gminną strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r., poz. 506 z późn. zm.), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019r., poz. 2277 z późn. zm.).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu;
- działalność wychowawczą i informacyjną;
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie.

Sposoby realizacji zadań zawartych w Programie dostosowane są do potrzeb lokalnych i możliwości prowadzenia określonych działań w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne i osobowe. Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w gminie Sanok opiera się na systemowości i konsekwentnym wdrażaniu działań profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie. Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych stanowi kontynuację zadań programowych z lat ubiegłych. Zapisane w nim cele są możliwe do osiągnięcia tylko wówczas, gdy zapewnimy ciągłość w realizacji podejmowanych w ramach programu zadań.

Ilość punktów, które prowadzą obrót napojami alkoholowymi, w tym:

Do spożycia poza miejscem sprzedaży (kryteria wg zawartości alkoholu)

- Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo - 32
- Od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - 29
- Powyżej 18% - zawartości alkoholu - 27

Do spożycia w miejscu sprzedaży (kryteria wg zawartości alkoholu)

- Do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwo - 6
- Od 4,5% do 18% zawartości alkoholu - 3
- Powyżej 18% zawartości alkoholu - 2

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła w 2019 roku 56 nowych postępowań wobec osób nadużywających napojów alkoholowych. Skierowała 20 wniosków do Sądu Rejonowego w Sanoku o zastosowanie obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu, a także przeprowadziła kontrole placówek prowadzących obrót napojami alkoholowymi.

Poniższa tabelka zawiera dane statystyczne Policji związane z podejmowaniem interwencji oraz działań w związku z nadużywaniem alkoholu i niewłaściwym zachowaniem pod jego wpływem za okres od 01.01.2019r. – 31.12.2019r.

Tabela 12. Rodzaj podejmowanych działań przez Policję.

Lp.	Rodzaj podejmowanych działań przez Policję	2019
1.	Interwencje domowe	114
2.	Interwencje w miejscach publicznych	648
3.	Sprawcy przestępstw z art.178 a kk – zatrzymania w związku z kierowaniem pojazdami pod wpływem alkoholu	10
4.	Procedura „Niebieskiej Karty” stosowana w przypadku występowania przemocy w rodzinie	56
5.	Zatrzymania osób do wytrzeźwienia w PDOZ KPP Sanok	73
6.	Mandaty karne dla osób spożywających alkohol w miejscach publicznych	37

W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Sanok organizowane są kolonie dla dzieci z rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu. Dofinansowane są spotkania kulturalne, biesiadne i sportowe dla dzieci i młodzieży, które promują politykę antyalkoholową, a także zajęcia, wyjazdy, warsztaty, spotkania i inne inicjatywy profilaktyczne mające na celu propagowanie zdrowego trybu życia pośród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Sanok. Finansowane są wyjazdy dla uczniów z placówek szkolnych na zajęcia rekreacyjno-sportowe w ramach turniejów i olimpiad sportowych pod hasłem „Profilaktyka przez sport”.

11. WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.

Gmina Sanok aktywnie współpracuje i czynnie wspiera w tym także finansowo działające na swoim terenie organizacje pozarządowe. Przykłady tego rodzaju zadań zrealizowanych w 2019r. zostały przedstawione poniżej.

Kluby Sportowe.

Na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz.1875 z późn.zm.), art. 27 ust.1 i art.28 ust.2 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz.U. z 2016, poz. 1463 z późn. zm.) oraz Uchwały Nr V/19/2011 Rady Gminy Sanok z dnia 25 lutego 2011r. w sprawie określenia warunków i trybu finansowania zadania własnego gminy Sanok w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi sportu.

Tabela 13. Wykaz podmiotów pozarządowych, które otrzymały dotację z przeznaczeniem na wsparcie działań w zakresie rozwoju sportu.

Lp.	Nazwa Klubu Sportowego	Kwota przekazanej przez gminę Sanok dotacji	Wysokość wkładu własnego
1.	Srogowski Klub Sportowy w Srogowie Górnym	20 000,00	2 660,27
2.	Ludowy Klub Sportowy w Pisarowcach	32 000,00	3 449,98
3.	Uczniowski Klub Sportowy w Strachocinie „Górnik Strachocina”	24 000,00	3 909,83
4.	Ludowy Klub Sportowy w Markowcach „Orkan”	20 000,00	2 268,86
5.	Uczniowski Klub Sportowy w Czerzeżu	22 000,00	1 608,81
6.	Ludowy Klub Sportowy w Niebieszczanach „Remix”	40 000,00	1 847,51
7.	Klub Sportowy „Stalfred” w Strożach Małych – Płowcach	28 000,00	5 095,20
8.	Klub Sportowy „Victoria” w Pakoszówce	32 000,00	4 844,38
9.	Klub Sportowy Ekoball	4 000,00	6 000,00
10.	Uczniowski Klub Sportowy Karate Kyokushin Kumite Sanok	1 000,00	2 737,79
	RAZEM	223 000,00	34 422,63

Ochotnicze Straże Pożarne.

Na terenie gminy działa 17 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej. W roku 2019 gmina Sanok wspierała ich funkcjonowanie na podstawie art. 30 ust. 1 i ust. 2 pkt.4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2017.1875 z późn.zm.) oraz Uchwały Nr V/24/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 23 stycznia 2019 roku w sprawie uchwalenia budżetu gminy na 2019 rok (Rozdział 75412 – Ochotnicze straże pożarne).

Poziom planowanych do wydatkowania środków oraz odsetek ich wykorzystania przedstawiono poniżej.

Plan	-	1.121.400 zł
Wykonanie	-	945.285.17 zł co stanowi 84.30% planu rocznego

Tabela 14. Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych działających na obszarze gminy Sanok wraz z wysokością przekazanych poszczególnym jednostkom środków.

Lp.	Jednostka OSP	Środki własne gminy przekazane na rzecz OSP
-----	---------------	---

1.	OSP Bykowce	27.719.25
2.	OSP Dębna	2.120.28
3.	OSP Dobra	47.945.64
4.	OSP Falejówka	7.758.61
5.	OSP Hłomcza	10.013.03
6.	OSP Kostarowce	43.537.92
7.	OSP Markowce	8.399.01
8.	OSP Mrzygłód	28.317.23
9.	OSP Niebieszczany	85.611.12
10.	OSP Pakoszkówka	15.651.30
11.	OSP Pisarowce	13.055.62
12.	OSP Raczkowa	13.153.75
13.	OSP Srogów Górny	2.496.01
14.	OSP Srogów Dolny	3.296.87
15.	OSP Strachocina	598.264.06
16.	OSP Tyrawa Solna	18.589.06
17.	OSP Wujskie	19.356.41
RAZEM		945.285.17

Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady”

Dnia 11 czerwca 2015 na mocy uchwały nr VIII/47/2015 Rady Gminy Gmina Sanok przystąpiła do Stowarzyszenia Lokalna Grupa Działania „Zielone Bieszczady” z uwagi fakt, że gmina nie kwalifikowała się samodzielnie do ubiegania się o środki na realizację LSR na lata 2014-2020 ze względu na zbyt małą liczbę mieszkańców. Na bazie nawiązanej współpracy gmina, organizacje pozarządowe działające na jej terenie, mieszkańcy i przedsiębiorcy mają możliwość ubiegania się o środki w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Koła Gospodyń

Gmina Sanok wspiera bieżące funkcjonowanie Kół Gospodyń Wiejskich poprzez merytoryczną pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych, realizowaną przez pracowników urzędu oraz za pośrednictwem Gminnego Ośrodka Kultury.

Na terenie gminy działa 27 Kół Gospodyń Wiejskich.

- KGW Bykowce
- KGW Dębna
- KGW Dobra
- KGW Falejówka
- KGW Hłomcza
- KGW Jędruszkowce
- KGW Jurowce
- KGW Kostarowce
- KGW Lalin
- KGW Liszna
- KGW Łodzina
- KGW Markowce
- KGW Mrzygłód
- KGW Niebieszczy
- KGW Pakoszówka
- KGW Pisarowce
- KGW Płowce
- KGW Prusiek
- KGW Raczkowa
- KGW Sanoczek
- KGW Srogów Dolny
- KGW Srogów Górny
- KGW Strachocina
- KGW Trepcza
- KGW Tyrawa Solna
- KGW Wujskie
- KGW Zabłotce

12. INNE OBOWIĄZUJĄCE PROGRAMY, STRATEGIE ITP.

A. PROGRAM OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI BEZDOMNYMI ORAZ ZAPOBIEGANIA BEZDOMNOŚCI ZWIERZĄT NA TERENIE GMINY SANOK.

Obowiązek opieki nad zwierzętami bezdomnymi i zapobieganie bezdomności zwierząt wynika z ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt. Zgodnie z art. 11a Rada Gminy Sanok uchwalała nr XLII/339/18 z dnia 22.03.2018 r. przyjęła *Program opieki na zwierzętami bezdomnymi i zapobieganiu bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok*.

W wyniku realizacji zadań Gminy w zakresie opieki nad zwierzętami wynikających z programu, w 2019 roku:

1. Odłowiono 29 bezdomne zwierzęta, które zostały umieszczone w Schronisku „Wesoły Kundelek w Lesku” prowadzone przez Karola Kusala. Opiekę weterynaryjną zwierząt skierowanych do schroniska prowadził Gabinet Weterynaryjny w Lesku ul. Piłsudskiego 48, 38-600 Lesko.
2. Prowadzono opiekę weterynaryjną obejmującą szczepienia, odpchlenia, sterylizacji lub kastracji oraz pomoc weterynaryjną dla zwierząt z wypadków drogowych, których właścicieli nie ustalono. Zabiegi te były realizowane w gabinetach weterynaryjnych, z którymi Gmina Sanok podpisała umowy: SANWET Michał Gajewski, ul. Konarskiego 67 w Sanoku oraz Przychodni Weterynaryjnej vetmedic Tomasz Gajewski ul. Opłatki 4 w Sanoku.
3. Pokryto koszty sterylizacji lub kastracji 258 kotów własnych mieszkańców naszej gminy w ramach „program sterylizacji i kastracji kotów”, na ogólną kwotę 19.360,- zł.
4. Zakupiono karmę dla kotów dziko-żyjących, którą rozdysponowano pomiędzy osoby deklarujące dokarmianie.
5. Na realizację całego programu wydatkowano 77.805,03 zł w tym: wyłapywanie bezdomnych zwierząt 41.217,23 zł, opiekę weterynaryjną 35.591,- zł, dokarmianie kotów dziko-żyjących 996,80 zł.

B. PROGRAM USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY SANOK

Realizując politykę państwa w zakresie oczyszczania kraju z azbestu zawartą w „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” Gmina Sanok przyjęła w 2011 roku „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Sanok” poprzedzony szczegółową inwentaryzacją materiałów azbestowych wykorzystywanych na terenie gminy. Inwentaryzacja została uaktualniona w 2015 roku. Wyniki inwentaryzacji zostały wprowadzone do ogólnopolskiej Bazy Azbestowej, która jest

narzędziem informatycznym do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, dostępnym dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego. Dane zawarte w bazie dotyczące Gminy Sanok są na bieżąco aktualizowane przez upoważnionego pracownika.

Jednym z założeń Programu jest wsparcie finansowe mieszkańców w zakresie właściwego usuwania wyrobów zawierających azbest. Zadanie to jest konsekwentnie realizowane od 2012 roku.

W 2019 roku realizowana była akcja zbierania azbestu od mieszkańców. W ramach realizowanej akcji odebranych zostało 95,686 Mg wyrobów zawierających azbest. Odbiór i utylizacja azbestu została pokryta ze środków budżetowych Gminy Sanok w wysokości 26.352,30 zł przy dofinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie w wysokości 2.170,00 zł oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 3.100,00 zł. Zadanie zostało wykonane przez firmę Grupa Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. z Tarnowa. Koszt całego zadania wyniósł 31.622,30 zł.

IV. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY.

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Gminy.

Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy samorządowej Wójt przy pomocy Urzędu Gminy realizował uchwały podjęte przez Radę Gminy w 2019 r. w sposób określony uchwałami.

W 2019 roku Rada Gminy obradowała na łącznie na 13 sesjach w tym 10 sesjach zwyczajnych, 3 sesjach nadzwyczajnych i podjęła 113 uchwał. Podjęte przez Radę Gminy uchwały Wójt zgodnie z woj. 90 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym przekazała w nieprzekraczalnym terminie 7 dni do organów nadzoru jakimi są w zakresie zgodności z prawem – Wojewoda Podkarpacki, a w zakresie spraw finansowych – Regionalna Izba Obrachunkowa. Zgodnie z woj. 7 ust. 1 pkt 1 ustawy o dostępie do informacji publicznej, wszystkie uchwały opublikowane zostały w Biuletynie Informacji Publicznej, zaś uchwały stanowiące akty prawa miejscowego w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego. Ogólna ilość zarządzeń wydanych w 2019 wynosi 289.

W podjętych przez Radę Gminy uchwałach organy nadzoru nie dopatrzyły się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Nie zaszła również potrzeba wydawania przez organ nadzoru jakim jest Wojewoda Podkarpacki zarządzeń zastępczych w trybie woj. 98a

ust. 1 i 2 ustawy samorządowej. Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy Gminy wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

Szczegółowy wykaz Uchwał Rady Gminy podjętych w roku 2019.

1. Uchwała Nr IV/20/2019 z dnia 16.01.2019 r. w sprawie Statutu Gminy Sanok
2. Uchwała Nr IV/21/2019 z dnia 16.01.2019 r. zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych na terenie Gminy Sanok
3. Uchwała Nr IV/22/2019 z dnia 16.01.2019 r. w sprawie zamiaru likwidacji publicznej Filialnej Szkoły Podstawowej w Czerteżu oraz Zespołu Wychowania Przedszkolnego w Czeteżu
4. Uchwała Nr V/23/2019 z dnia 16.01.2019 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Sanok na lata 2019-2028
5. Uchwała Nr V/24/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie budżetu Gminy Sanok na rok 2019
6. Uchwała Nr V/25/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sanok na rok 2019
7. Uchwała Nr V/26/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sanok na rok 2019
8. Uchwała Nr V/27/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, łącznego zobowiązania pieniężnego i opłat lokalnych, ustalenia inkasentów oraz wynagrodzenia za inkaso
9. Uchwała Nr V/28/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów sołtysów sołectw na terenie Gminy Sanok
10. Uchwała Nr V/29/2019 z dnia 29.01.2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów stałych komisji Rady Gminy Sanok
11. Uchwała Nr V/30/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie wyznaczenia przedstawicieli Gminy Sanok do Zgromadzenia Związku Bieszczadzkich Gmin Pogranicza
12. Uchwała Nr V/31/2019 z dnia 23.01.2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki za pojemniki określonej pojemności
13. Uchwała Nr V/32/2019 z dnia 23.01.2019 r. udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego
14. Uchwała Nr VI/33/2019 z dnia 06.02.2019 r. w sprawie zamiaru przekształcenia Szkoły Podstawowej im. Św. Andrzeja Boboli w Kostarowcach poprzez likwidację Filialnej Szkoły Podstawowej w Czeteżu i likwidację Zespołu Wychowania Przedszkolnego przy Szkole Podstawowej w Kostarowcach ? Filialnej Szkole Podstawowej w Czerteżu.
15. Uchwała Nr VI/34/2019 z dnia 06.02.2019 r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, określenia warunków i wysokości wynagrodzenia za inkaso.
16. Uchwała Nr VI/35/2019 z dnia 06.02.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego
17. Uchwała Nr VI/36/2019 z dnia 06.02.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Sanockiego na realizację zadania publicznego.
18. Uchwała Nr VI/37/2019 z dnia 06.02.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019.
19. Uchwała Nr VI/38/2019 z dnia 06.02.2019 r. w sprawie ustalenia wysokości diet radnych Gminy Sanok.

20. Uchwała Nr VII/38/2019 z dnia 07.03.2019 r. w sprawie zaliczenia dróg do kategorii dróg gminnych
21. Uchwała Nr VII/39/2019 z dnia 07.03.2019 r. w sprawie powołania Rady Społecznej Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Sanok
22. Uchwała Nr VII/40/2019 z dnia 07.03.2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie dotacji w wyższej wysokości dla niepublicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Gminy Sanok
23. Uchwała Nr VII/41/2019 z dnia 07.03.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019.
24. Uchwała Nr VII/42/2019 z dnia 07.03.2019 r. w sprawie określenia programu opieki na zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Sanok
25. Uchwała Nr VII/43/2019 z dnia 07.03.2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia gminnego
26. Uchwała Nr VIII/44/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie aktualności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Sanok i Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego obowiązujących w Gminie Sanok
27. Uchwała Nr VIII/45/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie odstąpienia od obowiązku przetargowego trybu zawarcia umowy najmu części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Sanok, obejmującej część działki oznaczonej nr 826 położonej w obrębie Trepcza, na okres pięciu lat
28. Uchwała Nr VIII/46/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na udzielenie bonifikaty od opłaty za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów
29. Uchwała Nr VIII/47/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie udzielenia bonifikaty od ceny sprzedaży nieruchomości gruntowych przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej
30. Uchwała Nr VIII/48/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, łącznego zobowiązania pieniężnego i opłat lokalnych ustalenia inkasentów oraz wynagrodzenia za inkaso
31. Uchwała Nr VIII/49/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody
32. Uchwała Nr VIII/50/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie pomników przyrody
33. Uchwała Nr VIII/51/2019 z dnia 30.04.2019r. w sprawie poboru opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w drodze inkasa, określenia inkasentów i wysokości wynagrodzenia za inkaso
34. Uchwała Nr VIII/52/2019 z dnia 30.04.2019r. w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowych ze środków budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska- przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza
35. Uchwała Nr VIII/53/2019 z dnia 30.04.2019r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Podkarpackiemu na realizację zadania publicznego
36. Uchwała Nr VIII/54/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie zarządzenia wyborów sołtysa sołectwa Załuż.
37. Uchwała Nr VIII/55/2019 z dnia 30.04.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
38. Uchwała Nr VIII/56/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
39. Uchwała Nr VIII/57/2019 z dnia 30.04.2019 r. w sprawie utworzenia wydzielonego rachunku dochodów
40. Uchwała Nr VIII/58/2019 z dnia 30.04.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019

41. Uchwała Nr IX/59/2019 z dnia 31.05.2019 r. w sprawie uchylecia Uchwały Nr VIII/56/2019 Rady Gminy Sanok z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
42. Uchwała Nr IX/60/2019 z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej
43. Uchwała Nr IX/61/2019 z dnia 31.05.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
44. Uchwała Nr IX/62/2019 z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Sanok
45. Uchwała Nr IX/63/2019 z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie ustalenia zasad i trybu postępowania przy udzielaniu osobom fizycznym dotacji celowych ze środków budżetu gminy na dofinansowanie kosztów inwestycji z zakresu ochrony środowiska- przedsięwzięć związanych z ochroną powietrza
46. Uchwała Nr IX/65/2019 z dnia 31.05.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego
47. Uchwała Nr IX/66/2019 z dnia 31.05.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
48. Uchwała Nr X/67/2019 z dnia 27 .06.2019 r. w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Sanok wotum zaufania.
49. Uchwała Nr X/68/2019 z dnia 27.06.2019 r. w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego Gminy Sanok za rok 2018 wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu
50. Uchwała Nr X/69/2019 z dnia 27.06.2019 r. w sprawie udzielenia absolutorium Wójtowi Gminy Sanok z tytułu wykonania budżetu za rok 2018
51. Uchwała Nr X/70/2019 z dnia 27.06.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
52. Uchwała Nr X/71/2019 z dnia 27.06.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
53. Uchwała nr X/72/2019 z dnia 27.06.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Powiatu Sanockiego na realizację zadania publicznego.
54. Uchwała Nr XI/73/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie zniesienia pomników przyrody
55. Uchwała Nr XI/74/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie zmiany " Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sanok
56. Uchwała Nr XI/75/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów
57. Uchwała Nr XI/76/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Sanok oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych , od dnia 1 września 2019
58. Uchwała Nr XI/77/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie powołania zespołu do spraw zaopiniowania kandydatów na ławników
59. Uchwała Nr XI/78/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie nadania nazwy ulicy zlokalizowanej na drodze wewnętrznej położonej na terenie miejscowości Bykowce
60. Uchwała Nr XI/79/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
61. Uchwała Nr XI/80/2019 z dnia 21.08.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
62. Uchwała Nr XI/81/2019 z dnia 21.08.2019 r. w sprawie odstąpienia od obowiązku przetargowego trybu zawarcia na czas nieoznaczony umowy dzierżawy nieruchomości stanowiącej własność Gminy Sanok

63. Uchwała Nr XII/82/2019 z dnia 30.09.2019 r. w sprawie zawarcia porozumienia dotyczącego współdziałania Gmin wchodzących w skład aglomeracji Sanok przy realizacji zadania polegającego na zmianie wielkości, obszaru i granic aglomeracji Sanok
64. Uchwała Nr XII/83/19 z dnia 30.09.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Gminy Miasta Zagórza
65. Uchwała Nr XII/84/19 z dnia 30.09. 2019 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XI/79/2019 Rady Gminy w Sanoku z dnia 21 sierpnia 2019 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
66. Uchwała Nr XII/85/2019 z dnia 30.09.2019 r. w sprawie dopuszczenia zapłaty podatków oraz innych opłat stanowiących dochody budżetu Gminy instrumentem płatniczym
67. Uchwała Nr XII/86/19 z dnia 30.09.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
68. Uchwała Nr XII/87/19 z dnia 30.09.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
69. Uchwała Nr XIII/88/19 z dnia 24.10.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
70. Uchwała Nr XIII/89/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie zmian w WPF gminy Sanok
71. Uchwała Nr XIII/90/2019 z dnia 24.10.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
72. Uchwała Nr XIII/91/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie zmian w WPF gminy Sanok
73. Uchwała Nr XIII/92/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
74. Uchwała Nr XIII/93/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego i wyrażenia zgody na zabezpieczenie spłaty kredytu długoterminowego w formie weksla in blanco
75. Uchwała Nr XIII/94/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie udzielenia pożyczki długoterminowej dla Lokalnej Grupy Działania Dolina Sanu
76. Uchwała Nr XIII/95/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
77. Uchwała Nr XIII/96/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie wyrażenia zgody na oddanie w nieodpłatne użytkowanie , w trybie bezprzetargowym, części nieruchomości stanowiącej własność Gminy Sanok położonej w mieście Sanok, w obrębie Śródmieście , na rzecz Samodzielnego Publicznego Zespołu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Gminie Sanok
78. Uchwała Nr XIII/97/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Sanok na lata 2019-2022
79. Załącznik do Uchwały Nr XIII/97/2019 z dnia 24.10.2019r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Sanok na lata 2019-2022
80. Uchwała Nr XIII/98/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie rozpatrzenia petycji
81. Uchwała Nr XIII/99/2019 z dnia 24.10.2019 r. sprawie poboru od osób fizycznych w drodze inkasa podatku rolnego, podatku od nieruchomości, podatku leśnego, łącznego zobowiązania pieniężnego i opłat lokalnych, ustalenia inkasentów oraz wynagrodzenia za inkaso
82. Uchwała Nr XIII/100/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych
83. Uchwała Nr XIII/101/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości
84. Uchwała Nr XIII/102/2019 z dnia 24.10.2019 r. w sprawie wyboru ławników na kadencje 2020-2023
85. Uchwała Nr XIV/103/2019 z dnia 15.11.2019 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych, w tym w schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi
86. Uchwała Nr XIV/104/2019 z dnia 15.11.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości

87. Uchwała Nr XIV/105/2019 z dnia 15.11.2019 r. w sprawie określenia wysokości stawek podatku od środków transportowych
88. Uchwała Nr XIV/106/2019 z dnia 15.11.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
89. Uchwała Nr XIV/107/2019 z dnia 15.11.2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok
90. Uchwała Nr XIV/108/2019 z dnia 15.11.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
91. Uchwała Nr XIV/109/2019 z dnia 15.11.2019 r. w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Sanockiego
92. Uchwała Nr XV/110/19 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie rozpatrzenia skargi na działalność Wójta Gminy Sanok.
93. Uchwała Nr XV/111/19 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie powołania komisji doraźnej do dokonania zniszczeń zgłoszeń kandydatów na ławników
94. Uchwała Nr XV/112/19 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów
95. Uchwała nr XV/113/19 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie ustalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Sanok
96. Uchwała Nr XV/114/2019 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki za pojemniki określonej pojemności
97. Uchwała Nr XV/115/2019 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie zwolnienia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
98. Uchwała nr XV/116/2019 z dnia 04.12.2019r. w sprawie określenia stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub innych nieruchomości wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe przez część roku
99. Uchwała Nr XV/117/2019 z dnia 04.12.2019r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
100. Uchwała Nr XV/118/2019 z dnia 04.12.2019r. w sprawie dopłaty do wody i odprowadzonych ścieków dla gospodarstw domowych w budynkach jednorodzinnych i wielomieszkaniowych z terenu Gminy Sanok
101. Uchwała Nr XV/119/19 z dnia 04.12.2019r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Sanok na rok 2019
102. Uchwała Nr XV/120/19 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sanok na rok 2019
103. Uchwała Nr XV/121/19 z dnia 04.12.2019 r. zmieniająca uchwałę budżetową na rok 2019
104. Uchwała Nr XV/122/2019 z dnia 04.12.2019 r. w sprawie powierzenia Gminie Miasta Sanoka zadań organizatora publicznego transportu zbiorowego w gminnych przewozach pasażerskich
105. Uchwała Nr XVI/123/2019 z dnia 30.12.2019r. w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty oraz niedochodzenia należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Gminie Sanok lub jej jednostkom organizacyjnym

106. Uchwała Nr XVI/124/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi
107. Uchwała Nr XVI/125/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i ustalenia stawki tej opłaty oraz stawki za pojemniki określonej pojemności
108. Uchwała Nr XVI/126/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie określenia średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Sanok na rok szkolny 2019/2020
109. Uchwała Nr XVI/127/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie uchylenia uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Podkarpackiego na realizację zadania publicznego
110. Uchwała Nr XVI/128/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zaciągnięcia zobowiązania
111. Uchwała Nr XVI/130/2019 z dnia 30.12.2019 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy Sanok

V. WSPÓŁPRACA Z INNYMI SPOŁECZNOŚCIAMI SAMORZĄDOWYMI.

1. UDZIAŁ GMINY SANOK W POROZUMIENIACH MIĘDZYGMINNYCH (MOF), WSPÓŁPRACA Z GMINAMI PARTNERSKIMI, STOWARZYSZENIACH JEDNOSTEK (ZWIĄZEK BIESZCZADZKICH GMIN POGRANICZA).

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF)

Miejski Obszar Funkcjonalny (MOF) Sanok-Lesko został powołany do życia uchwałą Zarządu Województwa Podkarpackiego z dnia 19 marca 2013r. w sprawie wskazania regionalnych biegunów wzrostu w województwie podkarpackim. Bieguny wzrostu są ośrodkami na terenie województwa, które dotychczas wykazały spory potencjał i zostały wyznaczone, jako lokalne lokomotywy wewnątrz województwa, skupiające wokół siebie pozostałe miejscowości, które je otaczają. Bieguny wzrostu są też jedną z koncepcji rozwoju gospodarczego. Partnerzy MOF Sanok-Lesko w tym gmina Sanok pracują nad wspólnymi projektami Regionalnych Inwestycji Terytorialnych, które są realizowane na jego terytorium.

W 2019r. na bazie nawiązanej współpracy realizowany jest projekt „Kompleksowa rewitalizacja na terenie MOF Sanok-Lesko”, który uzyskał dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego w ramach osi priorytetowej VI Spójność przestrzenna i społeczna, działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej. Jeden z elementów partnerskiego projektu dotyczy utworzenia Domu Pomocy Społecznej wraz z Ośrodkiem Wsparcia Dziennego w Raczkowej.

Partnerzy gminy Sanok

Na bazie nawiązanego porozumienia partnerskiego gmina Sanok współpracuje z samorządami gmin: Zamość, Ełk, Suwałki i Hrubieszów. Nawiązane porozumienie służy pogłębianiu przyjacielskich stosunków oraz wzajemnej promocji gmin. Nie bez znaczenia jest także możliwość wymiany doświadczeń m.in. na płaszczyźnie kulturowej – w ramach współpracy rokrocznie, gościmy podczas dużej, ponadlokalnej imprezy „Kermesz Karpackich Smaków” przedstawicieli gminy Zamość.

Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza

Gmina Sanok systematycznie uczestniczy w pracach Związku Związek Bieszczadzkich Gmin Pogranicza. Związek tworzą samorządy zlokalizowane na terenie województwa podkarpackiego. Członkowie poprzez Związek, integrują i wspierają rozwój regionu, opierając się na zasobach przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych oraz potencjale gospodarczym.

2. UDZIAŁ GMINY SANOK W PROGRAMACH MIĘDZYNARODOWYCH (2019).

W 2019 Gmina Sanok w partnerstwie z miastem Borysław (Ukraina) kontynuowała prace umożliwiające realizację projektu „4 Seasons-Cross-Border Tourism Routes” (w tłumaczeniu „4 pory roku turystyki transgranicznej”). Projekt W 2018 Gmina Sanok w jest realizowany w partnerstwie z miastem Borysław (Ukraina) a jego celem jest wzrost atrakcyjności pogranicza polsko-ukraińskiego. Zaplanowane działania przyczynią się do rozwoju oferty turystycznej i wzrostu liczby osób odwiedzających nasz region oraz do zachowania wspólnego dziedzictwa kulturowego związanego z przemysłem naftowym.

Na terenie gminy Sanok zostanie utworzony szlak historyczny przemysłu naftowo-gazowego o długości 30 kilometrów. Trasa o charakterze turystyczno-edukacyjnym będzie przebiegać przez miejsca związane z historią wydobycia ropy naftowej. Ponadto w ramach projektu wydany zostaną dwujęzyczne informatory, mapy i albumy dotyczące regionów naftowych w powiecie sanockim. Będą też zorganizowane festiwale, seminaria, konferencje i szkolenia tematyczne.

Projekt pn. „4 Seasons-Cross-Border Tourism Routes” wzbogaci istniejący transgraniczny „Szlak Naftowy” łączący miejsca związane z narodzinami i historią przemysłu naftowego o dodatkowe obiekty i ofertę. Jego główna oś obejmuje: Jasło - Krosno - Sanok - Lesko - Ustrzyki Dolne - Sambor-Boryslav - Drohobycz - Lwów. Projekt złożony w 2017 r. będzie realizowany w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Białoruś-Ukraina na lata 2014-2020.

VI. INNE DZIAŁANIA GMINY SANOK.

1. WSPARCIE ZADAŃ WŁASNYCH GMINY W SWOICH MIEJSCOWOŚCIACH – FUNDUSZ SOŁECKI.

W 2019 roku Gmina Sanok nie posiadała wydzielonego budżetu obywatelskiego natomiast funkcjonuje fundusz sołecki oraz budżet . W Gminie Sanok od kilkunastu lat mieszkańcy poszczególnych miejscowości dysponują środkami przeznaczonymi na realizację zadań własnych gminy w swoich miejscowościach. Na zebraniach wiejskich mieszkańcy decydują jakie zadania będą w danym roku realizowane, wysokość tych środków to iloczyn mieszkańców i kwoty 150,- zł rocznie na jednego mieszkańca poszczególniej miejscowości. Poniżej w postaci tabelarycznej ujęto szczegółowe dane.

Tabela 15. Fundusz sołecki w Gminie Sanok, dane za rok 2019.

Nazwa sołectwa	Nazwa zadania	Kwota	Wykonanie
Bykowce	Asfaltowanie ul. Tarnowieckiej	37025,40	37025,40
Czerzeż	Modernizacja oraz remonty dróg gminnych	32175,07	18791,33
Dębna	Wykonanie alejek na cmentarzu komunalnym	17327,89	17327,89
Dobra	Naprawa drogi gminnej (asfaltowanie)	18845,93	18845,93
Falejówka	Modernizacja dróg gminnych	30620,01	30620,01
Hłomcza	Asfaltowanie i naprawa dróg gminnych	21104,48	21104,48
Jędruszkowce	Remonty dróg	10032,00	10032,00
	Dokończenie budowy oświetlenia ulicznego	6000,00	6000,00
Jurowce	Budowa drogi gminnej do P. Nieznańskiej i do Łąki	22770,62	22770,62
Kostarowce	Modernizacja dróg wiejskich	36951,35	36951,35
Lalin	Projekt oświetlenia ulicznego	6000,00	6000,00
	Remont i modernizacja dróg gminnych	15104,48	15104,48
Liszna	Doposażenie placu sportowo - rekreacyjnego	21067,45	21067,45
Łodzinia	Rozbudowa WDK w Łodzinie	17438,96	17438,96
Markowce	Remont drogi na Podgaj	3000,00	3000,00
	Wykonanie oświetlenia ulicznego na przysiółku Podgaj	18104,48	18104,48
Międzybrodzie	Wybudowanie placu zabaw w części wsi od Białej Góry	13144,02	13144,02
Mrzygłód	Instalacja klimatyzacji w kuchni domu lodowego		
	Ogrodzenie wokół szkoły podstawowej	5227,50	5227,50
		17654,20	17654,20
Niebieszczany	Remont dróg gminnych	37025,40	37025,40
Pakoszkówka	Asfaltowanie i remont dróg gminnych	37025,40	37025,40
Pisarowce	Remont i asfaltowanie dróg gminnych	37025,40	37025,40
Płowce	Budowa oświetlenia ulicznego w płowcach	19697,51	19697,51
Prusiek	Wykonanie oświetlenia ulicznego w miejscowości Prusiek	37025,40	37025,40
Raczkowa	Remont i asfaltowanie dróg gminnych na terenie sołectwa Raczkowa		
		19808,59	19808,59
Sanoczek	Budowa oświetlenia ulicznego Tuchorz	37025,40	37025,40
Srogów Dolny	Remont sufitu i oświetlenia Sali w domu ludowym	20289,92	20289,92
Srogów Górny	Dokończenie modernizacji w Domu Kultury		
	Remont dróg gminnych	20000,00	20000,00
		8842,79	8842,79
Strachocina	Modernizacja infrastruktury drogowej wsi Strachocina	37025,40	37025,40
Stróże Małe i Wielkie	Remont dróg gminnych wewnętrznych – oczyszczanie fragmentów rowów z namotu wraz z wywiezieniem ziemi, nakładka asfaltowa	23177,90	23177,90

Trepcza	Renowacja rowów i umocnienie dna i skarp płytami ażurowymi – jumbami przy drodze ul. Glinice i Wesoła	37025,40	37025,40
Tyrawa Solna	Modernizacja i remont dróg gminnych	21993,09	21993,09
Wujskie	Remont dróg gminnych	22733,60	22733,60
Zabłotce	Modernizacja i naprawa dróg	25621,58	25621,58
Załuż	Remont drogi gminnej na terenie sołectwa Załuż	19734,54	19734,54
	RAZEM	810671,16	797287,42

2. DZIAŁANIA REALIZOWANE W OBSZARZE KULTURY.

Gminny Ośrodek Kultury w Sanoku, realizował zadania związane z organizacją imprez artystycznych, sportowo-rekreacyjnych i rozrywkowych. Promował lokalnych twórców kultury, pełnił rolę koordynatora dla zespołów i kapel działających na terenie gminy. Finansował kapelmistrza orkiestry dętej z Pakoszcówki, instruktora do nauki gry na instrumentach dętych dzieci i młodzieży-kandydatów na członków orkiestry dętej, instruktora zespołów mażoretkowych oraz instruktorów aerobiku. Organizował warsztaty artystyczne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zaspokajał potrzeby czytelnicze poprzez funkcjonowanie 11 bibliotek gminnych w miejscowościach: Falejówka, Jurowce, Liszna, Mrzygłód, Niebieszczany, Pakoszcówka, Pisarowce, Prusiek, Strachocina, Trepcza, Załuż.

Wykaz zorganizowanych imprez kulturalnych :

1. Noworoczne Kolędowanie - WDK Zabłotce,
2. Zwyczaje i obrzędy podsanockiej wsi- WDK Pakoszcówka,
3. XXIV Wystawa Wielkanocna - Klub Górnika w Sanoku.
4. XI Gminny przegląd piosenki - „Wiosenne Nutki ”- WDK Pakoszcówka,
5. IX Zjazd Kapel Ludowych - Rynek- Mrzygłód,
6. Dożynki Gminne- plac przy WDK Kostarowce,
7. XI Gminny Przegląd zespołów tanecznych "Złota baletka" - WDK Pakoszcówka
8. Obchody Święta Niepodległości - WDK Strachocina,
9. Biesiada przy kominku- WDK Liszna,
10. XXIV Wystawa „ Tradycje Święt Bożego Narodzenia" - Klub Górnika w Sanoku,
11. Współorganizacja imprez z Gminą Sanok:
 - Kermesz Karpackich Smaków- Mrzygłód
12. Współorganizacja imprez sołeckich:
 - Dzień Seniora - Zabłotce,
 - Dzień Seniora - Jędruszkowce,
 - Dzień Seniora - Markowce,
 - Dzień Seniora - Płowce,
 - Dzień Seniora - Prusiek,

- 95- lecie KGW Niebieszczy,
- 650-lecie Strachociny,
- Dzień Dziecka - Niebieszczy,
- Piknik Rodzinny- Płowce,
- Piknik Rodzinny - Prusiek,
- Piknik Rodzinny - Wujskie,
- Piknik Rodzinny - Pakoszkówka,
- Uroczystości patriotyczne - Bykowce,
- Piknik Rodzinny - Falejówka,
- Dzień Seniora - Sanoczek,
- 50-lecie WDK Pisarowce.

Każdego roku gmina Sanok organizuje dużą, ponadregionalną imprezę „Kermesz Karpackich Smaków”, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem ze strony mieszkańców oraz gości.

Wykaz zorganizowanych imprez sportowych:

1. XII Gminny turniej piłki siatkowej: - hala sportowa Strachocina i Niebieszczy,
2. Gminny turniej piłkarski drużyn młodzieżowych o „ Puchar Wójta Gminy Sanok - stadion piłkarski w Strachocinie,
3. Turniej piłkarski LKS o „ Puchar Wójta Gminy Sanok” - finał w Strachocinie,
4. Konkurs dla szkół podstawowych " Baw się razem z nami" - hala sportowa Strachocina,
5. Współorganizacja :
 - Turniej Niebieszczy CUP 2019,
 - Turniej piłki ręcznej dla szkół podstawowych-hala sportowa Niebieszczy,
 - Turniej w piłce nożnej ORLIK- CUP 2019 - orlik Prusiek,
 - Gminny turniej unihokeja młodzieży szkolnej - hala sportowa Niebieszczy,
 - Mistrzostwa Gminy Sanok w koszykówce- hala sportowa Strachocina,
 - Gminny międzyszkolny turniej tenisa stołowego - hala sportowa Kostarowce,
 - Międzynarodowy turniej piłkarski- Pisarowce.

3. DZIAŁANIA REALIZOWANE W OBSZARZE OŚWIATY I EDUKACJI.

W roku szkolnym 2019/2020 w szkołach prowadzonych przez Gminę Sanok było 973 uczniów w szkołach podstawowych . Przy 10 szkołach podstawowych funkcjonowało 11 oddziałów przedszkolnych tzw. oddziałów „0” to jest w Dobrej, Falejówce, Czerteżu, Kostarowcach, Tyrawie Solnej, Niebieszczy, Prusieku, Srogowie Górnym, Strachocinie i Trepczy , w których łącznie uczyło się 180 dzieci.

W pozostałych szkołach oddział przedszkolny łączony był z klasą pierwszą. Na terenie Gminy funkcjonowało 8 punktów przedszkolnych i dwa zespoły wychowania przedszkolnego, do których uczęszczało 150 dzieci.

Przy Szkole Podstawowej w Kostarowcach i Szkole Podstawowej w Strachocinie funkcjonują od 2009 roku stołówki szkolne, z których korzysta łącznie około 200 uczniów. Ciepłe posiłki były dowożone na zasadzie cateringu do SP w Dobrej, SP w Falejówce, SP w Mrzygłodzie, FSP w Tyrawie Solnej, SP w Pakoszówce, SP w Prusieku, FSP w Sanoczku, SP w Srogowie Górnym i SP w Załużu.

W roku 2019 dowożonych do szkół na koszt gminy było około 220 uczniów. Usługę dowozu uczniów wykonywała firma Start i TravelPL. Gmina także dysponuje samochodem do przewozu dzieci do Specjalnego Ośrodka Szkolno - Wychowawczego w Sanoku.

Liczba etatów nauczycieli na podstawie danych systemu informacji oświatowych objętych subwencją oświatową (wg stanu na dzień 30.09.2019 r.) :

- stażystów- 13,47 etatu,
- kontraktowych – 15,79 etatu,
- mianowanych - etatu,
- 143 dyplomowanych. - 120,30 etatu.

W każdym roku kalendarzowym, w terminie do dnia 31 grudnia organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przeprowadza analizę poniesionych w danym roku wydatków na wynagrodzenie nauczycieli, w odniesieniu do wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 Karty Nauczyciela (Dz. U. z 2019 r. poz. 2215, z późn. zm.) oraz średniorocznej struktury zatrudnienia nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego.

W przypadku nieosiągnięcia w danym roku wysokości średnich wynagrodzeń, o których mowa w art. 30 ust. 3 KN organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego ustala kwotę różnicy między wydatkami faktycznie poniesionymi na wynagrodzenia nauczycieli w tym roku a iloczynem średniorocznej liczby nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowych oraz średnich wynagrodzeń nauczycieli, o których mowa w art. 30 ust. 3, ustalonych dla danego roku. Kwotę różnicy wypłaca się w formie dodatku uzupełniającego.

Dodatek ten należy wypłacić do końca stycznia roku następnego. Sprawozdanie z realizacji tego rozliczenia przedkłada się do 10 lutego następnego roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej, Rady Gminy, dyrektorów szkół oraz Związków Zawodowych.

Egzaminy

1. Egzamin ósmoklasisty po raz pierwszy został przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019.

Egzamin ósmoklasisty pełni dwie zasadnicze funkcje:

- a) określa poziom wykształcenia ogólnego uczniów w zakresie obowiązkowych przedmiotów egzaminacyjnych i zapewnia uczniowi, jego rodzicom, nauczycielom oraz władzom oświatowym informację zwrotną na temat tego poziomu wykształcenia,
- b) zastępuje egzamin wstępny do szkół ponadpodstawowych, które wykorzystują wyniki egzaminu ósmoklasisty z poszczególnych przedmiotów jako kryteria w procesie rekrutacji, jeżeli liczba kandydatów jest większa niż liczba wolnych miejsc w danej szkole.

2. Egzamin gimnazjalny po raz ostatni został przeprowadzony w roku szkolnym 2018/2019.

3. Wyniki egzaminów:

Tabela 16. Wyniki egzaminu gimnazjalnego klas III w roku 2019 w gimnazjach Gminy Sanok.

Nazwa Przedmiotu	Gimnazjum w Dobrej		Gimnazjum w Niebieszczanach		Gimnazjum w Trepczy		Gimnazjum w Strachocinie	
	Wynik w %	Stanin	Wynik w %	Stanin	Wynik w %	Stanin	Wynik w %	Stanin
J. polski	59,4	4	64,4	5	75,5	9	68,0	7
Historia	56,3	5	54,4	4	66,3	7	59,0	6
Matematyka	26,2	2	39,3	5	45,6	6	49,5	7
Przedmioty Przyrodnicze	41,4	3	42,6	4	46,4	5	52,7	6
J. angielski	60,0	4	50,5	3	75,0	7	55,2	3
J. niemiecki	40,0	4	-	-	-	-	-	-

Tabela 17. Wyniki egzaminu po 8 klasie w roku 2019 w Gminie Sanok.

Przedmiot	Dobra	Falejówka	Kostarowce	Mrzygłód	Nieszczany	Pakoszkówka	Pisarowce	Prusiek	Srogów G.	Strachocina	Trepcza	Załuż
J. polski	5 64,0%	6 67,7%	5 61,3%	4 57,0%	7 72,0%	7 72,0%	4 57,0%	6 68,0%	8 74,0%	3 54,3%	6 67,6%	4 56,2%
Matematyka	3 31,0%	7 57,0%	7 51,3%	6 39,0%	6 48,7%	2 27,0%	4 36,0%	3 34,0%	6 45,0%	5 41,4%	8 63,7%	4 36,0%
J. angielski	1 26,0%	3 37,7%	5 57,0%	5 48,0%	5 52,0%	7 70,0%	6 59,0%	5 54,0%	5 54,0%	3 40,4%	7 64,8%	5 50,5%
J. niemiecki	-	-	-	8(1 osoba)	-	-	-	-	-	-	-	-

VII. ZAKOŃCZENIE.

Podsumowując zawarte w raporcie dane należy podkreślić, że w 2019 roku rozpoczęliśmy oraz zaplanowaliśmy inwestycje i projekty, które są w trakcie realizacji czy też będą realizowane w kolejnych latach. Analogicznie rok 2019 należy postrzegać jako efekt wcześniejszych naszych wysiłków oraz początek i punkt wyjścia kolejnych.

Rozwój infrastruktury, przytoczone i w części przedstawione w postaci dokumentacji fotograficznej działania inwestycyjne obrazują korzystne zmiany jakie zachodzą w naszej gminie. Nie bez znaczenia dla podejmowanych przez nas wysiłków są inicjatywy o charakterze proekologicznym m.in. służące poprawie jakości powietrza czy umożliwiające termomodernizacje obiektów. Systematycznie propagujemy aktywność i zdrowy styl życia zarówno poprzez inwestycje jak i finansowe wsparcie działań miękkich. Poprzez przedsięwzięcia rewitalizacyjne nadajemy drugie życie, a w konsekwencji nowe funkcje obszarom zdegradowanym. Czynnie i efektywnie współpracujemy ze społecznikami, NGO, jak również innymi samorządami i jednostkami dzięki czemu z sukcesem sięgamy po środki finansowe przeznaczone na projekty charakterze partnerskim.

Zestawienie aktualnych i archiwalnych danych demograficzne pokazuje, że obszar gminy z roku na rok staje się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem dla potencjalnych mieszkańców.

Kierunek, jaki obraliśmy, odzwierciedla prezentowany Raport, będziemy konsekwentnie dążyć w latach kolejnych do realizacji celów w nim zawartych.

Tabela 18. Projekty złożone przez gminę Sanok w 2019 roku.

L.p.	Tytuł projektu	Źródło dofinansowania	Kwota dotacji	Koszty całkowite	Zakres	Termin realizacji	Uzyskane dofinansowanie
1.	Zapewnienie funkcjonowania Klubu Seniora w Mrzygłodzie	Program Wieloletni „Senior+” na lata 2015-2020	30 400,00	76 000,04	Zapewnienie funkcjonowania Klubu Seniora w Mrzygłodzie	01.01.2019 – 31.12.2019	Tak
2.	Lokalny Animator Sportu w Trepczy	Fundacja Orły Sportu	10 800,00	10 800,00	Dofinansowanie animatorów na Orliku w Trepczy	01.03.2019 – 30.11.2019	Tak
3.	Lokalny Animator Sportu w Trepczy	Fundacja Orły Sportu	10 800,00	10 800,00	Dofinansowanie animatora na Orliku w Prusieku	01.03.2019 – 30.11.2019	Tak
4.	Zwiększenie bezpieczeństwa na terenie Gminy Sanok poprzez montaż monitoringu w miejscach publicznych	Razem Bezpieczniej	99 808,00	102 808,00	Zakup monitoringu Szkolenia Zakup defibrylatorów	-	Nie
5.	Misja S@nok – rozwój kompetencji cyfrowych mieszkańców Gminy Sanok	Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014 - 2020	127 670,00	127 670,00	Szkolenia dla mieszkańców gminy Sanok, zakup komputerów do szkoły w Trepczy	01.03.2019 – 29.02.2020	Tak

6.	Prace konserwatorskie przy Szkole Podstawowej w Pisarowcach – były dwór Rylskich	Podkarpacki Wojewódzki Konserwator Zabytków	134 915,58	269 831,16	Remont Szkoły Podstawowej w Pisarowcach	2019 rok	Nie
7.	Prace konserwatorskie przy Szkole Podstawowej w Pisarowcach – były dwór Rylskich	Budżet Województwa Podkarpackiego	134 915,58	269 831,16	Remont Szkoły Podstawowej w Pisarowcach	2019 rok	Nie
8.	Budowa ogólnodostępnej Otwartej Strefy Aktywności w miejscowości Liszna	Program rozwoju małej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym OSA 2019	25 000,00	50 000,00	Budowa siłowni zewnętrznej	2019 rok	Tak
9.	Organizacja warsztatów serowarstwa i seminarium w celu ukierunkowania społeczności lokalnej na rozwój przedsiębiorczości oraz wyposażenie w sprzęt nagłośnieniowy WDK w Wujskim	Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2017-2020	10 000,00	21 769,11	Przeprowadzenie warsztatów, zakup sprzętu nagłośnieniowego	2019 rok	Tak
10.	Akcja informacyjna – udział funduszy europejskich w procesie rozwoju potencjału Gminy Sanok	Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju	8 000,00	10 000,00	Organizacja wystawy oraz wydruk folderu promocyjnego	2019	Tak
11.	Utworzenie Uniwersytetu Samorządności w Wujskim	Podkarpacki Program Odnowy Wsi na lata 2017-2020	15 000,00	31 862,76	Remont i wyposażenie WDK w Wujskim	2019	Tak
12.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i pompowniami ścieków w miejscowości Tyrawa Solna w gminie Sanok	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie	250 000,00	2 070 533,50	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w Tyrawie Solnej	2019	Tak
13.	Zakup lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w Strachocinie	Fundusz Sprawiedliwości	469 656,00	474 400,00	Zakup lekkiego samochodu ratowniczo – gaśniczego dla OSP Strachocina	2019	Tak
14.	Modernizacja infrastruktury sportowej na terenie gminy Sanok	Ministerstwo Sportu i Turystyki, program Sportowa Polska	872 593,00	2 057 131,00	Modernizacja stadionów sportowych	2019	Nie
15.	Rozbudowa Wiejskiego Domu Kultury w Falejówce	Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Infrastruktura Domów Kultury 2020	499 182,79	623 978,49	Prace wykończeniowe związane z przebudową i rozbudową WDK Falejówka	2020	Nie
16.	Poprawa gospodarki odpadami	NFOŚiGW – program priorytetowy 2.8	4 652,00	4 652,00	Usuwanie folii rolniczych, siatek	2020	Tak

	pochodzącymi z działalności rolniczej na terenie Gminy Sanok	Racjonalne gospodarowanie odpadami i ochrona ziemi Usuwanie folii rolniczych i innych odpadów pochodzących z działalności rolniczej			do owijania, balotów, sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach, opakowań typu BIGBAG		
--	--	---	--	--	---	--	--

SPIS TABEL:

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Sanok w podziale na sołectwa w latach 2014-2019.....	5
Tabela 2. Liczba mieszkańców z podziałem na poszczególne miejscowości Gminy Sanok	6
Tabela 3. Rozkład liczby mieszkańców gminy Sanok wg płci za 2019 r.	7
Tabela 4. Ilość spraw dotyczących podziałów i rozgraniczeń w roku 2019.	12
Tabela 5. Podział priorytetowych, strategicznych działań inwestycyjnych ze względu na stopień realizacji.	15
Tabela 6. Liczba i rodzaj decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu wydanych w gminie Sanok w 2019r.	48
Tabela 7. Podział podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze względu na stopień realizacji.	50
Tabela 8. Dotacje udzielone przez Gminę Sanok w ramach Program opieki nad zabytkami.	52
Tabela 9. Wykaz poniesionych kosztów na gospodarkę odpadami.	60
Tabela 10. Wykaz zlikwidowanych w 2019 r. dzikich wysypisk.	61
Tabela 11. Wykaz podjętych w 2019 r. uchwał dotyczących pomników przyrody.	62
Tabela 12. Rodzaj podejmowanych działań przez Policję.	77
Tabela 13. Wykaz podmiotów pozarządowych, które otrzymały dotację z przeznaczeniem na wsparcie działań w zakresie rozwoju sportu.	78
Tabela 14. Wykaz Ochotniczych Straży Pożarnych działających na obszarze gminy Sanok wraz z wysokością przekazanych poszczególnym jednostkom środków.....	78
Tabela 15. Fundusz sołecki w Gminie Sanok, dane za rok 2019.....	91
Tabela 16. Wyniki egzaminu gimnazjalnego klas III w roku 2019 w gimnazjach Gminy Sanok.....	95
Tabela 17. Wyniki egzaminu po 8 klasie w roku 2019 w Gminie Sanok	95
Tabela 18. Projekty złożone przez gminę Sanok w 2019 roku.....	96

SPIS WYKRESÓW:

Wykres 1. Struktura zebranych i odebranych odpadów w 2019 roku.	58
--	----